

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” DIN ALBA IULIA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**ASPECTE ALE RECEPTĂRII
LITERATURII ȘI CULTURII CANADIENE
CONTEMPORANE DE EXPRESIE FRANCEZĂ ÎN ROMÂNIA**

Coordonator științific:

Prof. univ. dr. habil. PAUL NANU

Doctorand:

ROXANA VOICHIȚA BOBARIU (BODEA)

ALBA IULIA

2026

Cuprins

INTRODUCERE.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
PARTEA I: CADRUL DE PRODUCȚIE ȘI CIRCULAȚIE A LITERATURII CANADIENE FRANCOFONE	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL I- CANADA FRANCOFONĂ: CONTEXT ISTORIC, CULTURAL ȘI IDENTITAR.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.1. Canada ca spațiu pluricultural și plurilingv	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.1.1. Colonizarea Quebecului	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.1.2. Sfârșitul provinciei Nouvelle- France	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.1.3. Provincia Québec	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.1.4. Revoluția Liniștită.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.2. Literatura canadiană de expresie franceză și problematica identității....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I..2.1. Începuturile literaturii de expresie franceză. Perioada Nouvelle- France	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.2.2. Apariția romanului canadian francez. Perioada rupturii de Franța (1760-1945) .	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.2.3. Literatura modernă. Revoluția Liniștită și perioada contemporană	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.3. Literatura canadiană contemporană de expresie franceză ...	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.3.1. Contemporan. Definiții și fațete	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.3.2. Delimitarea temporală a literaturii contemporane quebecheze	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
I.3.3. Analiza literaturii quebecheze contemporane.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL II - RELAȚIILE CULTURALE ȘI EDUCAȚIONALE ROMÂNIA-CANADA	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.1. Aspecte privind relațiile culturale și diplomatice româno–canadiene ..	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II. 1.1. Repere diplomatico-culturale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.1.2. Aspecte ale primelor raporturilor dintre România și Canada.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.1.3. Figuri canadiene și primele punți de mediere culturală	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.2. Reflecții asupra Studiilor Canadiene în România	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.2.1. Centrele de Studii Canadiene din România-nuclee de mediere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
II.2.2. Evoluție și recul-rețele și dinamici	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

II.2.3. Indicatori ai declinului canadianismului francofon.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL III - CADRUL TEORETIC AL RECEPTĂRII	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
III.1. Alteritatea literară – cadru pentru receptarea literaturii canadiene de expresie franceză ...	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
III.2. Teoria receptării: de la text la relație.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
III.2.1. Receptarea operei literare – între experiență estetică și participare creativă..	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
III.2.2. Receptarea operei literare – de la lectură la co-creație	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
PARTEA A II-A: CIRCULAȚIE, TRADUCERE ȘI INSTITUȚIONALIZARE	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL IV- DINAMICA TRADUCERILOR DIN LITERATURA CANADIANĂ ÎN ROMANIA: CARTOGRAFIERE, EVOLUȚII ȘI ACTORI AI RECEPTĂRII.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.1. Cartografiere diacronică și matrice analitică a traducerilor literaturii quebecheze în Romania (1968-2024).....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.1.1. Analiză diacronică a traducerilor din literatura canadiană de expresie franceză în România (1968–2024)	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.1.2. Autori canadieni francofoni traduși în Romania.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.1.3. Traducătorii români ai literaturii canadiene francofone	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.1.4. Rolul editurilor în configurarea receptării	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.2. Instanțe ale receptării.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.2.1. Analiza metacritică a studiilor românești despre receptarea literaturii quebecheze	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.2.2. Evoluția termenilor de desemnare a literaturii canadiene de limbă franceză	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
IV.2.3. Analiza traducerii literaturii canadiene de limbă franceză în studiile dedicate receptării în Romania	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL V- RECEPTAREA CRITICĂ ȘI ACADEMICĂ	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.1. Instrumente academice: dicționare și volume de sinteză	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.1.1. Dicționare	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.1.2. Studii sintetice	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.2. Revistele academice și culturale ca spații de mediere	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.2.1. Revistele academice	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
V.2.2. Revistele culturale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
PARTEA A III-A: RECEPTAREA DIFERENȚIATĂ PE GENURI: STUDII DE CAZ ȘI MODELE DE LEGITIMARE	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL VI- RECEPTAREA PROZEI.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

VI.1. Receptarea operei scriitoarei Anne Hébert în cultura română	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.1.1. Traducerile operei lui Anne Hébert în limba română ...	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.1.2. Receptarea teoretică și critică a operei lui Anne Hébert în spațiul românesc	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.2. Receptarea operei Feliciei Mihali	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.2.1. Receptarea în presa națională românească înainte de emigrare..	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.2.2. Traducerile romanelor Feliciei Mihali și receptarea lor în România	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.2.3. Felicia Mihali –autotraducător	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VI.2.4. Imaginea femeii în proza Feliciei Mihali	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CAPITOLUL VII- RECEPTAREA POEZIEI	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.1. Antologii și volume de autor.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.1.1. Antologii.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.1.2. Volume de autor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.2. Poezia din Quebec în paginile culturale.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.2.1. Reviste literare.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.3. Alte forme de dialog cultural	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VII.3.1. Reviste academice	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Capitolul VIII- RECEPTAREA DRAMATURGIEI	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.1. Contextul și premisele circulației internaționale.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.2. Traducerea ca prim nivel al receptării dramaturgice	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.3. Wajdi Mouawad: receptare etico-existențială și dramaturgia traumei	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.3.1. Receptarea traducerilor.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.3.2. Receptarea scenică și instituțională	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.4. Michel Tremblay- stabilizarea unui dramaturg în cultura de primire	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.4.1. Receptarea dramaturgiei lui Michel Tremblay: traduceri și montări scenice .	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
VIII.5. Receptarea creației scenice a lui Robert Lepage	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
CONCLUZII GENERALE	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
BIBLIOGRAFIE	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

Rezumat

Cuvinte-cheie: literatura canadiană francofonă; literatura quebecheză; studii de receptare; literatură comparată; transfer cultural; traducere literară; francofonie; studii canadiene; circulația literaturilor; mediere culturală; Anne Hébert; Michel Tremblay; câmp literar; relații culturale româno-canadiene, receptare literară.

În ultimele decenii, literatura canadiană de expresie franceză a cunoscut o afirmare tot mai vizibilă în spațiul francofon internațional, datorită consolidării instituționale a câmpului literar din Quebec și diversificării estetice și tematice a producției contemporane. Evoluțiile de după Revoluția Liniștită și pluralizarea identitară a spațiului quebechez au impus această literatură ca un corpus autonom, a cărui circulație internațională s-a intensificat prin traduceri, festivaluri și programe universitare. În România, contactul cu literatura canadiană de expresie franceză s-a realizat într-un context istoric diferit, marcat inițial de constrângeri ideologice și de un filtraj editorial care a determinat o receptare sporadică. După 1990, deschiderea către mediul academic occidental și dezvoltarea parteneriatelor universitare au favorizat extinderea traducerilor și apariția unor proiecte editoriale și academice dedicate studiilor canadiene, deși evoluția rămâne adesea dependentă de inițiative individuale.

În acest context, prezenta teză își propune să analizeze sistematic receptarea literaturii canadiene de expresie franceză în România, din perioada de după al Doilea Război Mondial până în prezent, identificând mecanismele prin care aceasta este tradusă, contextualizată critic și integrată în câmpul cultural și academic românesc. Cercetarea urmărește nu doar prezența editorială a acestui corpus, ci și procesele de mediere și legitimare care contribuie la configurarea statutului său simbolic.

Tema se situează la intersecția studiilor de literatură comparată, a teoriilor receptării și a cercetărilor dedicate circulației internaționale a literaturilor francofone, articulând aceste perspective într-un cadru analitic coerent.

Noutatea cercetării constă în articularea unei perspective integrate asupra receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România, într-un interval cronologic extins. Spre deosebire de studiile anterioare, centrate asupra unor autori sau genuri individuale,

teza propune o analiză sistemică ce corelează cartografierea traducerilor, analiza paratextuală, discursul critic și rolul mediului universitar. Dimensiunea comparativă pe genuri literare evidențiază modele distincte de legitimare și permite interpretarea receptării ca proces de canonizare progresivă într-un spațiu cultural situat într-o poziție semi-periferică în raport cu centrele francofoniei. Demersul se înscrie în dialog cu principalele direcții teoretice ale studiilor literare contemporane – estetica receptării, teoria comunităților interpretative, teoria polisistemelor și sociologia câmpului literar – adaptate specificului corpusului analizat. În plan național, cercetarea valorifică și recontextualizează contribuțiile mediului academic românesc în dezvoltarea studiilor canadiene.

Problematica centrală a cercetării vizează identificarea mecanismelor prin care literatura canadiană contemporană de expresie franceză a fost mediată, interpretată și legitimată în spațiul cultural românesc, precum și analiza variațiilor acestor mecanisme în funcție de genul literar. Demersul depășește inventarierea traducerilor și urmărește procesul de integrare simbolică a acestei literaturi în câmpul literar românesc. Receptarea este analizată ca un proces stratificat, care implică traducerea ca act interpretativ, paratextul ca instrument de orientare hermeneutică, mediile academice și editoriale ca instanțe de legitimare, precum și discursul critic și spațiul teatral ca mecanisme de validare. Astfel, receptarea este înțeleasă ca fenomen colectiv și instituționalizat, dependent de dinamica polisistemului literar românesc și de capacitatea acestuia de a integra alteritatea culturală.

Ipoteza acestei cercetări este că receptarea literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România s-a configurat ca un proces gradual de mediere și legitimare instituțională, în care traducerea, paratextul, intervenția critică și infrastructura universitară au avut un rol determinant. Presupunem că acest proces este diferențiat în funcție de genul literar și că analiza comparativă a prozei, poeziei și teatrului permite formularea unui model explicativ coerent al receptării.

Teza se bazează pe un **corpus documentar** complex, alcătuit din opere literare canadiene francofone traduse în limba română și publicate atât în volum, cât și în periodice, din lucrări de referință și studii critice consacrate literaturii quebecheze, teoriei receptării, traducerii și circulației internaționale a textelor, precum și din articole academice și de presă, documente de arhivă, documente oficiale și resurse digitale. Diversitatea și complementaritatea acestor surse au permis investigarea receptării literaturii canadiene francofone contemporane în România dintr-o

perspectivă interdisciplinară, care îmbină analiza estetică și comparatistă cu dimensiunile instituționale, mediatice și culturale ale circulației literare.

Cercetarea urmărește realizarea unor **obiective** științifice convergente, orientate spre fundamentarea unui model teoretic al receptării literaturii canadiene de expresie franceză în România. Un prim obiectiv constă în identificarea și cartografierea traducerilor publicate între 1968 și 2024, în vederea delimitării corpusului și a evidențierii dinamicii circulației editoriale. Un al doilea obiectiv vizează analiza receptării prin integrarea unor cadre teoretice precum estetica receptării, teoria paratextului, teoria polisistemelor și sociologia câmpului literar, utilizate pentru interpretarea mecanismelor de mediere, integrare și legitimare a textelor în cultura de destinație. Cercetarea examinează, de asemenea, rolul traducătorilor, al editurilor și al paratextelor în configurarea orizontului de așteptare, precum și mecanismele receptării critice și academice reflectate în studiile universitare și publicațiile culturale. În fine, analiza comparativă a receptării pe genuri literare – proză, poezie și dramaturgie – evidențiază diferențele structurale ale procesului de integrare simbolică și instituțională. Ansamblul acestor direcții conduce la formularea unui model explicativ al receptării literaturii quebecheze în România.

Demersul de față se sprijină pe un **cadru teoretic** interdisciplinar, ce articulează estetica receptării, teoria literaturii, sociologia câmpului cultural și studiile privind circulația internațională a literaturii. Acest aparat conceptual funcționează ca instrument hermeneutic pentru analiza mecanismelor de mediere și legitimare a literaturii canadiene de expresie franceză în spațiul românesc.

Cercetarea se ancorează în teoriile receptării formulate de Hans Robert Jauss și Wolfgang Iser, în special în conceptele de „orizont de așteptare” și lector implicit, care evidențiază caracterul istoric și procesual al lecturii. Literatura quebecheză tradusă în România este astfel analizată ca text resemantizat în funcție de contextul cultural al receptării. Conceptele lui Umberto Eco, privind „opera deschisă” și cooperarea interpretativă, permit examinarea relației dintre text, traducere și public, în timp ce teoria paratextului, formulată de Gérard Genette, fundamentează analiza prefețelor și a intervențiilor editoriale ca praguri interpretative, esențiale în cazul unui corpus inițial, puțin cunoscut. Dimensiunea sociologică se sprijină pe modelul câmpului literar elaborat de Pierre Bourdieu, ale cărui concepte de capital simbolic și legitimitate explică dobândirea vizibilității de către literatura tradusă. Teoria polisistemelor a lui Itamar Even-Zohar permite analizarea poziționării literaturii canadiene francofone în sistemul literar românesc, iar reflecțiile

lui Pascale Casanova asupra ierarhiilor culturale contextualizează integrarea acestui corpus într-un spațiu est-european aflat într-o relație complexă cu centrele occidentale. În completare, teoria comunităților interpretative, formulată de Stanley Fish, evidențiază caracterul colectiv al receptării. În România, sensul și valoarea literaturii canadiene de expresie franceză se constituie prin interacțiunea dintre traducători, critici, mediul universitar și instituțiile culturale, care configurează o comunitate capabilă să stabilească ierarhii și să orienteze selecția autorilor traduși. Integrarea acestor perspective permite abordarea receptării ca proces dinamic de negociere simbolică, situat la intersecția dintre text, traducere și instituție.

Metodologia cercetării este construită pe un model integrativ, interdisciplinar și diacronic, care articulează analiza istorico-literară, teoria receptării, sociologia câmpului literar și studiile asupra circulației culturale. Demersul nu urmărește doar descrierea prezenței literaturii canadiene de expresie franceză în România, ci explicarea mecanismelor de mediere și legitimare într-un sistem literar distinct. Într-o primă etapă, analiza adoptă o perspectivă istorico-literară și comparativă, reconstruind atât contextul de producție al literaturii quebecheze, cât și cadrul instituțional românesc al receptării, prin utilizarea istoriilor literare, a studiilor critice și a documentelor relevante pentru relațiile româno-canadiene. În paralel, este realizată o analiză cantitativă a infrastructurii academice, pe baza datelor publicate de Asociația de Studii Canadiene din Europa Centrală (2004–2020), pentru a evidenția dinamica activităților științifice și culturale dedicate literaturii canadiene francofone. Etapa centrală constă în constituirea unui corpus primar al traducerilor publicate între 1968 și 2024, realizată prin consultarea cataloagelor bibliotecilor, a ofertelor editoriale și a bazelor de date specializate. Corelarea surselor a permis identificarea reeditărilor, a retraducerilor și a relațiilor dintre autori, traducători și edituri, corpusul rezultat funcționând ca bază empirică pentru aplicarea conceptelor de polisistem și capital simbolic. Analiza receptării se desfășoară pe mai multe niveluri: examinarea studiilor critice, analiza paratextelor și investigarea infrastructurii instituționale și a comunităților interpretative. Studiile de caz dedicate prozei, poeziei și dramaturgiei combină lectura textuală cu contextualizarea circulației literare, iar în cazul teatrului sunt integrate și date privind montările scenice și cronică de specialitate. Un rol central îl ocupă figura traducătorului, analizat ca actor al câmpului literar, implicat în selecția și valorizarea operei traduse. Corelarea opțiunilor traductive cu politicile editoriale și receptarea critică permite formularea unui model coerent al integrării literaturii canadiene de expresie franceză în polisistemul românesc.

Corpusul cercetării este organizat pe patru niveluri complementare, corespunzătoare arhitecturii tezei: corpus primar (opere literare traduse), corpus critic (texte de receptare românească), corpus de fundamentare istorică și culturală, precum și corpus teoretic. Această structurare reflectă caracterul stratificat al procesului de receptare analizat. Corpusul primar este constituit din operele literare canadiene de expresie franceză, traduse și publicate în România în perioada 1968–2024. Lista integrală a titlurilor este inclusă în teză, iar în capitolele analitice sunt selectate opere reprezentative pentru fiecare gen literar. În domeniul prozei, corpusul include romanele *Maria Chapdelaine* de Louis Hémon, *Fericire întâmplătoare* de Gabrielle Roy, precum și romanele lui Anne Hébert – *Kamouraska*, *Încăperile cu lambriuri*, *Prima grădină*, *Héloïse*, *Nebunii din Bassan*, *Copiii Sabatului*. De asemenea, sunt analizate volumele Feliciei Mihali – *A doua șansă pentru Adam*, *Dina*, *Bigama*, *O noapte de dragoste la Iqaluit*, relevante pentru articularea dimensiunii interculturale a literaturii migrante. Pentru poezie, corpusul cuprinde o serie de volume: Alexandru Andrițoiu, Ursula Șchiopu – *Antologie de poezie canadiană de limba franceză*, Virgil Teodorescu, Petronela Negoșanu – *Steaua marilor lacuri. 45 de poeți canadieni de limba franceză*, Louise Blouin, Bernard Pozier – *Poeți din Quebec, Poètes Québécois* și selecții traduse din opera unor autori, precum Gaston Miron și Saint-Denys Garneau. În ceea ce privește dramaturgia, corpusul include volume precum *Tremblay în cinci timpuri* – Michel Tremblay și *Muzele orfane* de Michel Marc Bouchard, *Sângele fângăduințelor* – Wajdi Mouawad și volumele colective *Dramaturgie contemporană din Quebec*, alături de documente aferente receptării scenice. Corpusul critic este alcătuit din articole (Elena-Brândușa Steiciuc – *La traduction des littératures francophones en Roumanie. La littérature québécoise, Traduction et retraduction de la littérature québécoise en Roumanie 1970-2010*, Ileana Neli Eiben – *Réception dans la presse roumaine des romans québécois en traduction 1990-2017*, Crina Bud – *Traducerile în română ale literaturii canadiene și pragurile lor interpretative*, Rodica Albu, Cristina Petraș – *Romanian Canadiana*, cronici, studii universitare (*La neige, la même et autre. Essai sur le roman québécois contemporain* – Margareta Gyurcsik, Dana Nica, Cristina Petraș – *Regards sur le Québec. Langue, culture et identité*, prefețe și postfețe, articole publicate în reviste precum „Secolul 20”, „România literară”, „Steaua”, „Vatra”, precum și în volume colective (Corina Dimitriu-Panaitescu -coord. – *Dicționar de francofonie canadiană*, Margareta Petruț – *Dicționar de scriitori canadieni*) și lucrări academice Voichița-Maria, Sasu – *Lectures québécoises, Nouvelles lectures québécoises*. Aceste texte constituie instanțele prin care literatura canadiană de expresie franceză a fost interpretată,

evaluată și integrată în discursul critic românesc. Capitolul introductiv al tezei utilizează un corpus distinct de lucrări istorice și culturale dedicate Quebecului și francofoniei canadiene (Michel Biron, François Dumont, Élisabeth Nardout-Lafarge, *Histoire de la littérature Québécoise*, Pierre Morel, *Parcours québécois. Introduction à la littérature du Québec*), precum și documente referitoare la dezvoltarea studiilor canadiene în România. Acest nivel contextual oferă cadrul necesar pentru înțelegerea procesului de autonomizare și internaționalizare a literaturii analizate. Corpusul teoretic reunește lucrări fundamentale din domeniul esteticii receptării, teoriei paratextului, teoriei polisistemelor, sociologiei câmpului literar și teoriei comunităților interpretative. Acestea constituie instrumentarul conceptual prin care sunt analizate mecanismele de mediere și legitimare identificate în corpusul primar și critic.

Teza este structurată în trei părți majore, corespunzătoare etapelor analitice ale demersului și logicii procesuale a receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză, în România.

PARTEA I – FUNDAMENTE ISTORICE, CULTURALE ȘI TEORETICE ALE RECEPTĂRII delimitează cadrul contextual și conceptual al cercetării și răspunde la întrebarea: *Ce condiții fac posibilă receptarea unei literaturi într-un alt spațiu cultural?*

Primul capitol al lucrării, intitulat *Canada francofonă: context istoric, cultural și identitar*, are rolul de a configura cadrul de producție și de afirmare a literaturii canadiene de expresie franceză, în vederea analizei ulterioare a receptării acesteia în România. Nu ne propunem o istorie literară exhaustivă, ci o contextualizare selectivă, orientată spre identificarea acelor factori care au influențat constituirea unui câmp literar autonom, într-un spațiu marcat de minoritate lingvistică și tensiune identitară. Capitolul urmărește evoluția comunității francofone din Canada de la perioada Nouvelle-France până la transformările generate de Revoluția Liniștită și pluralizarea contemporană. Analizăm raportul dintre limbă, teritoriu și identitate, precum și procesul de desprindere progresivă de centrul francez al francofoniei. În acest parcurs, literatura apare ca spațiu privilegiat de negociere simbolică, de conservare a memoriei colective și, ulterior, de afirmare a autonomiei estetice. Este accentuată redefinirea identitară produsă după anii 1960, apariția literaturii migrante și transformarea câmpului literar quebechez într-un spațiu intercultural. Delimitarea contemporaneității este argumentată atât din perspectivă teoretică, cât și în funcție de corpusul analizat în lucrare, majoritatea textelor traduse și receptate în România aparținând perioadei postbelice și post-Revoluția Liniștită. Prin această contextualizare, capitolul I

fundamentează analiza receptării, evidențiind faptul că literatura canadiană contemporană de expresie franceză ajunge în spațiul românesc, purtând amprenta unui parcurs istoric complex de afirmare identitară, consolidare a legitimității culturale și deschidere interculturală.

Capitolul II, intitulat *Relații culturale și educaționale România–Canada*, are rolul de a fundamenta contextual analiza receptării acestei literaturi. Premisa de la care pornim este aceea că receptarea literară nu se produce în mod autonom, prin simpla circulație a textelor, ci este condiționată de existența unei infrastructuri instituționale și simbolice care face posibilă integrarea unei literaturi străine într-un nou spațiu cultural. În acest sens, capitolul urmărește două direcții complementare. Prima vizează evoluția relațiilor diplomatice și culturale româno-canadiene, insistând asupra momentelor și documentelor care au avut consecințe concrete în plan academic și editorial. Nu realizăm o istorie diplomatică exhaustivă, ci identificăm acele mecanisme prin care cooperarea bilaterală a generat condiții favorabile schimburilor culturale și universitare. Analiza acordurilor de colaborare, a activității comunităților românești din Canada și a intervențiilor unor figuri de mediere simbolică (precum Gilles Duguay sau Ethel Greening Pantazzi) permite evidențierea unor punți culturale timpurii între cele două spații. A doua direcție a capitolului este consacrată studiilor canadiene în România, considerate nu doar o ofertă curriculară punctuală, ci un spațiu de legitimare academică. Sunt analizate principalele centre universitare în care s-au dezvoltat aceste studii (Baia Mare, București, Cluj-Napoca, Iași etc.), activitatea lor didactică și științifică, integrarea în rețelele europene de canadianiști și impactul asupra formării unui public avizat pentru literatura canadiană de expresie franceză. Se evidențiază dinamica domeniului – perioadele de expansiune dintre anii 1990 și 2000, urmate de etape de recul – precum și rolul mediatorilor culturali în acumularea capitalului simbolic, necesar legitimării acestei literaturi în spațiul universitar românesc. Prin acest capitol demonstrăm că receptarea literaturii canadiene francofone în România a fost precedată și susținută de un proces de instituționalizare progresivă. Literatura nu a intrat direct în câmpul literar românesc, ci a fost mediată prin universitate, prin traducere și prin rețele academice. Capitolul oferă astfel cadrul explicativ indispensabil pentru analiza receptării critice și editoriale realizată în capitolele următoare.

Capitolul III stabilește **fundamentul teoretic al cercetării** prin articularea unui cadru conceptual, adecvat analizei receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România. Demersul nu urmărește o sinteză exhaustivă a teoriilor receptării, ci selectarea unor

instrumente operaționale capabile să explice dinamica integrării unui corpus francofon nord-american într-un spațiu cultural diferit.

Punctul de plecare îl constituie estetica receptării, în special conceptul de „orizont de așteptare”, formulat de Hans Robert Jauss, care permite înțelegerea modului în care lectura este condiționată istoric și cultural. Această perspectivă este esențială pentru analiza întâlnirii cu alteritatea literară: literatura quebecheză nu este receptată într-un vid, ci prin filtrul normelor, valorilor și reprezentărilor deja existente în cultura română. Dimensiunea interpretativă este completată prin teoria comunităților interpretative (Stanley Fish), care explică stabilizarea colectivă a sensului, precum și prin conceptele de cititor model și paratext (Umberto Eco, Gérard Genette), relevante pentru examinarea mecanismelor de mediere a alterității culturale prin traducere și discurs introductiv. În planul poziționării simbolice, teoriile polisistemului și ale câmpului literar (Itamar Even-Zohar, Pascale Casanova, Pierre Bourdieu) permit analiza modului în care literatura canadiană francofonă este integrată într-o ierarhie culturală, deja constituită. Astfel, alteritatea nu este doar tematică, ci și structurală, fiind determinată de raporturile dintre centru și periferie. Capitolul fundamentează, prin urmare, analiza aplicativă a receptării ca proces de negociere culturală, în care alteritatea este interpretată, mediată și progresiv integrată.

Prin această primă parte, teza delimitează cadrul istoric, instituțional și conceptual în interiorul căruia devine inteligibil procesul de receptare.

PARTEA A II-A - CIRCULAȚIE, TRADUCERE ȘI INSTITUȚIONALIZARE are funcția de infrastructură simbolică și răspunde la întrebarea: *Cum circulă și cum se legitimează literatura?*

Capitolul IV analizează *dinamica traducerilor literaturii canadiene contemporane de expresie franceză* în România, pe baza unei cercetări documentare sistematice care a permis constituirea unui corpus amplu al volumelor apărute între 1968 și 2024. Demersul include toate genurile literare – proză, poezie și teatru – reunite într-o perspectivă integratoare asupra unui interval de peste cinci decenii. Inventarierea astfel realizată nu are un rol descriptiv, ci devine un instrument analitic prin care sunt evidențiate mecanismele de circulație, selecție și legitimare a acestui corpus în sistemul literar românesc. Unul dintre obiectivele sale este de a transforma inventarierea traducerilor într-un instrument analitic capabil să evidențieze mecanismele de circulație, selecție și legitimare a acestui corpus în sistemul literar românesc. Spre deosebire de demersurile anterioare, care au avut un caracter parțial, fie limitate temporal, fie concentrate asupra

unui singur gen, prezenta cartografiere propune o perspectivă integratoare asupra întregului fenomen traductiv, pe un interval cronologic extins. Prin structurarea diacronică a traducerilor, identificarea autorilor cu vizibilitate consolidată și analiza rolului traducătorilor și editurilor, capitolul urmărește configurarea unei imagini coerente a modului în care literatura quebecheză a trecut de la o prezență marginală la o poziție de semi-periferie, activă în polisistemul românesc. Cartografierea nu are un rol descriptiv, ci fundamentează demonstrația privind formarea unor nuclee canonice, apariția micro-rețelelor editoriale și transformarea progresivă a orizontului de receptare. Pe baza acestei cartografieri, analiza noastră nu se limitează la stabilirea unui repertoriu bibliografic, ci urmărește interpretarea dinamicii interne a traducerilor. Corelând frecvența aparițiilor, continuitatea editorială, reluările și distribuția genurilor, am putut identifica etape distincte de vizibilitate, nuclee de stabilizare canonică și zone de emergență tematică. Cartografierea devine astfel un instrument hermeneutic, ce permite observarea mutațiilor orizontului de receptare și a modului în care literatura canadiană francofonă este re poziționată progresiv în câmpul cultural românesc.

Un alt obiectiv al acestui capitol este de a examina modul în care traducătorii se situează în polisistemul literar românesc, precum și modul în care contribuie la procesul de „canonizare periferică” a literaturii quebecheze. Scopurile analizei includ urmărirea fidelității dintre traducători și anumiți autori; impactul contextelor editoriale asupra circulației textelor; rolul paratextelor și al notelor explicative în orientarea receptării; dar și modul în care traducătorii consolidează sau fragilizează vizibilitatea unor opere. În cele din urmă, drumul pe care traducătorii îl parcurg servește drept hartă a comunicării dintre două culturi. Prin intermediul lor, literatura quebecheză devine mai mult decât un corp tradus, devine o prezență viabilă, un spațiu în care se poate interpreta și se poate negocia identitatea. În acest sens, traducătorul nu este doar un mijloc de traducere lingvistică, ci un planificator al receptării, un observator al diferențelor culturale și un actor esențial în înscrierea literaturii quebecheze în cadrul literaturii românești contemporane.

Analiza rolului editurilor în receptarea literaturii canadiene francofone în România evidențiază un peisaj editorial divers, structurat în jurul unor funcții distincte, dar complementare. Editurile de tradiție, precum *Univers*, au asigurat fundamentul acestei receptări, introducând autori canonici și stabilind primele direcții de lectură. Editurile cu proiecte consecvente, precum *Spandugino* sau *Vremea/Hashtag*, au consolidat ulterior vizibilitatea literaturii quebecheze, fie prin publicarea integrală a unor autori, fie prin orientarea spre teme contemporane, precum

migrația și identitatea diasporică. În același timp, editurile mici au diversificat registrul, aducând în atenție voci marginale și estetici experimentale, care nu formează un canon, dar îmbogățesc câmpul receptării și deschid noi piste critice. Nu în ultimul rând, intervenția recentă a Fundației Culturale „Camil Petrescu” a introdus pentru prima dată dramaturgia quebecheză într-un cadru editorial sistematic, completând harta unei circulații literare în expansiune.

Subcapitolul dedicat instanțelor receptării propune o analiză metacritică a principalelor studii românești consacrate receptării literaturii canadiene francofone. Demersul nu urmărește o simplă sinteză bibliografică, ci corelează traducerea, discursul paratextual, vizibilitatea publică și infrastructura universitară pentru a evidenția mecanismele prin care această literatură a devenit interpretabilă și recunoscută ca legitimă în spațiul românesc. Prin lectura comparată a contribuțiilor semnate de Elena-Brândușa Steiciuc, Ileana Neli Eiben, Crina Bud, Rodica Albu și Cristina Petraș, subcapitolul propune un model integrat al receptării, evidențiind caracterul său procesual, negociat și instituționalizat.

Capitolul V analizează *receptarea critică și academică a literaturii canadiene francofone în România*. Sunt investigate instrumentele lexicografice, volumele de sinteză, colocviile și revistele culturale care au contribuit la configurarea unui cadru interpretativ, relativ stabil. Capitolul evidențiază procesul gradual de instituționalizare, caracterizat prin inițiative individuale convergente, descentralizare și selectivitate canonică. Demersul nu urmărește evaluarea estetică a textelor, ci examinarea condițiilor discursive și instituționale care au făcut posibilă integrarea acestora într-un cadru academic coerent. Analiza se concentrează asupra a trei tipuri de surse: instrumente lexicografice și dicționare dedicate literaturii canadiene și francofoniei canadiene, studii sintetice și volume colective cu vocație interpretativă, precum și reviste academice și culturale ce au găzduit articole și dosare tematice, consacrate acestui corpus. Prin investigarea acestor instanțe, urmărim configurarea progresivă a unui orizont de așteptare, formarea unei comunități interpretative și acumularea unui capital simbolic care au permis literaturii canadiene francofone să depășească statutul de prezență punctuală și să dobândească vizibilitate academică relativ stabilă. Capitolul evidențiază caracterul gradual, descentralizat și selectiv al acestui proces, reliefând că receptarea nu s-a organizat în jurul unei școli critice unitare, ci prin inițiative individuale convergente, dezvoltate în centre universitare distincte. În economia tezei, acest capitol funcționează ca un nivel macro-analitic, oferind cadrul instituțional și critic necesar pentru interpretarea analizelor aplicate din capitolele următoare, demonstrând că receptarea literaturii

canadiene francofone în România nu este o simplă acumulare de intervenții critice, ci procesul constitutiv al unui câmp academic emergent.

Prin această a doua parte, teza subliniază faptul că receptarea este un proces mediat și instituționalizat, dependent de infrastructura editorială și universitară.

PARTEA A III-A - RECEPTAREA DIFERENȚIATĂ PE GENURI: STUDII DE CAZ ȘI MODELE DE LEGITIMARE constituie nucleul analitic, contribuția originală a cercetării și răspunde la întrebarea: *Cum funcționează efectiv receptarea în practică?*

Capitolul VI, intitulat *Receptarea prozei*, urmărește modul în care proza quebecheză a fost tradusă, interpretată și legitimată în spațiul cultural românesc. Dacă în capitolele anterioare au fost prezentate contextul istoric al circulației și cadrul instituțional al relațiilor culturale româno-canadiene, acest capitol examinează mecanismele efective ale receptării, printr-o abordare integrată. Demersul pornește de la identificarea principalelor modele critice dominante ce structurează receptarea prozei: medierea paratextuală, traducerea ca act interpretativ, legitimarea prin mediul universitar și mediatizarea culturală. Această tipologie permite depășirea nivelului descriptiv al inventarierii traducerilor și evidențiază caracterul dinamic și negociat al integrării literare. Pentru a valida această grilă de analiză, capitolul propune două studii de caz cu configurații structurale diferite: Anne Hébert și Felicia Mihali. Selecția lor reflectă două paradigme distincte ale circulației literare. În cazul lui Anne Hébert, avem de-a face cu un model de import cultural, mediat prin traducere, paratext și consolidare academică. Receptarea se desfășoară într-o logică de canonizare progresivă, în care retraducerea și reinterpretarea contribuie la stabilizarea unui statut simbolic în cultura română. În cazul Feliciei Mihali, traseul este invers: formarea într-un spațiu literar național este urmată de integrarea în câmpul quebechez și de o reimportare simbolică prin traducere. Receptarea românească nu mai este una de descoperire, ci de validare retroactivă a unui parcurs transnațional.

Analiza comparativă a celor două studii de caz evidențiază diferența dintre un model al receptării prin import cultural și unul bazat pe mobilitate și reconfigurare identitară. Rezultatele arată că receptarea prozei canadiene francofone în România nu este un proces uniform, ci variază în funcție de traseul autorului, de natura medierii traductive și de dinamica instituțională a câmpului literar românesc. Capitolul oferă astfel o perspectivă nuanțată asupra circulației literare și a mecanismelor de legitimare simbolică în context francofon, subliniind caracterul diferențiat al integrării acestor opere în spațiul cultural românesc.

În cadrul demersului nostru, privind receptarea literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România, poezia ocupă un loc distinct și necesar de analizat, separat. Dacă proza beneficiază de o circulație editorială mai stabilă, iar teatrul se legitimează prin montări scenice și studii critice consistente, poezia pătrunde în spațiul românesc printr-un traseu diferit, fragmentar și profund mediat.

Capitolul VII analizează *receptarea poeziei*, demonstrând caracterul său fragmentar și mediat, dominat de antologii și intervenții critice punctuale. Spre deosebire de proză, poezia urmează un model de legitimare simbolică periferică, dependent de paratext și de strategiile analogice de apropiere culturală. Analiza examinează modul în care lirica quebecheză este introdusă, prezentată și valorizată în sistemul literar românesc, având în vedere trei direcții principale: antologiile de poezie, volumele de autor traduse, receptarea în presa culturală. Analiza noastră pornește de la ipoteza că poezia canadiană francofonă nu se impune în România printr-o integrare canonică progresivă, ci prin mecanisme de legitimare simbolică, în care paratextul joacă un rol esențial. Antologiile funcționează ca instrumente de configurare a imaginii liricii quebecheze, oferind cititorului român o mini-istorie literară stabilizatoare, menită să compenseze poziționarea periferică a acestei literaturi în polisistemul românesc. În cazul volumelor de autor, precum cele aparținând lui Nicole Brossard, Hélène Dorion, Alexandre Amprimoz sau Émile Nelligan, analiza evidențiază o trecere de la reprezentarea colectivă la individualizarea vocilor poetice, însă această deplasare nu produce automat o stabilizare canonică. Receptarea rămâne dependentă de strategii de apropiere analogică (de exemplu, cazul Émile Nelligan, interpretat prin paralelă cu figura eminesciană) și de intervenția mediatorilor culturali — traducători, critici, coordonatori de antologii. Capitolul evidențiază faptul că receptarea poeziei canadiene francofone nu urmează un model cumulativ și stabil, ci unul discontinuu, mediat intens de paratexte și de discursul critic. Din perspectivă polisistemică, această literatură ocupă o poziție periferică în raport cu normele dominante ale sistemului românesc, dar dobândește o recunoaștere simbolică importantă prin strategiile de prezentare și valorizare.

Capitolul VIII este consacrat analizei *receptării dramaturgiei* canadiene contemporane de expresie franceză în spațiul cultural românesc. Dacă în capitolele anterioare am urmărit circulația și integrarea prozei și poeziei quebecheze, în acest segment al cercetării ne-am concentrat asupra specificului transferului teatral, diferit prin natura sa dublă – textuală și scenică. Obiectivul principal al capitolului este identificarea mecanismelor prin care dramaturgia quebecheză a pătruns

în câmpul cultural românesc, precum și evaluarea gradului său de integrare. Analiza noastră pornește de la cartografierea traducerilor dramatice – de la volumele dedicate lui Michel Tremblay, până la colecțiile tematice, precum *Muzele orfane* sau *Dramaturgie contemporană din Quebec* – și continuă cu examinarea receptării critice și a montărilor scenice relevante. Am evidențiat faptul că receptarea teatrului canadian de expresie franceză în România s-a realizat etapizat, prin patru forme complementare: receptare editorială, receptare scenică, receptare critică și receptare instituțională. În absența unei integrări constante în repertoriile teatrelor românești, vizibilitatea dramaturgiei quebecheze a fost susținută în special de proiecte editoriale coerente, festivaluri internaționale și intervenții critice în presa culturală. Un loc central în această analiză îl ocupă cazul lui Wajdi Mouawad, a cărui receptare se distinge prin convergența traducerilor, montărilor scenice, legitimității festivalier-instituționale și reflecției critice. Spre deosebire de alți dramaturgi quebechezi integrați mai ales prin mediere editorială, Mouawad beneficiază de o recunoaștere simbolică consolidată, ceea ce indică o posibilă mutație a orizontului de așteptare a publicului românesc. Prin acest capitol se completează tabloul receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România, evidențiindu-se faptul că teatrul urmează un traseu distinct față de proză și poezie, dependent de dinamica instituțiilor teatrale și de mecanismele specifice de legitimare simbolică.

În ansamblu, organizarea analizei pe genuri din această parte a lucrării relevă caracterul diferențiat al procesului de receptare, determinat de formele de mediere și de poziționarea fiecărui gen în cadrul polisistemului literar românesc.

Structura tripartită a lucrării reflectă caracterul procesual al receptării: de la contextul istoric, cultural și teoretic al apariției și introducerii acestui corpus în România, la mecanismele de circulație și, în final, la funcționarea concretă a integrării simbolice.

Pe baza analizelor realizate, poate fi formulat un model explicativ al receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România, structurat pe patru niveluri interdependente. Primul nivel este cel al circulației traductive, prin selecția și publicarea textelor, traducerea funcționând ca act interpretativ și mecanism de canonizare. Al doilea nivel este cel al medierii paratextuale și critice, prin care prefetele, studiile academice și cronică literară configurează cadrul de lectură și contextualizează alteritatea culturală. Al treilea nivel este cel instituțional, în care programele universitare, colocviile și comunitatea interpretativă contribuie la stabilizarea valorii și la acumularea capitalului simbolic. Al patrulea nivel vizează diferențierea pe

genuri literare: proza favorizează canonizarea progresivă, poezia circulă preponderent prin selecții antologice, iar dramaturgia depinde de validarea scenică. Aceste niveluri funcționează simultan, evidențiind faptul că integrarea simbolică a unei literaturi provenite dintr-un spațiu minoritar rezultă din convergența dintre traducere, mediere critică și instituționalizare.

Contribuția originală a cercetării constă în articularea unui model teoretic aplicativ al receptării literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România, bazat pe corelarea analizei empirice cu un cadru interpretativ coerent. Un prim element de noutate îl reprezintă cartografierea sistematică a traducerilor publicate între 1968 și 2024, care permite identificarea etapelor de vizibilitate, a nucleelor canonice și a rețelelor editoriale implicate în circulația literară. Un al doilea element constă în corelarea dinamicii identitare a literaturii quebecheze cu mecanismele receptării românești, abordare care evidențiază caracterul complex al transferului cultural dintre două sisteme literare marcate de poziții semi-periferice. Cercetarea integrează, de asemenea, cadre teoretice complementare – estetica receptării, teoria comunităților interpretative, teoria polisistemelor și sociologia câmpului literar – utilizate ca instrumente explicative pentru analiza proceselor de mediere și legitimare. Un aport important îl constituie formularea unei tipologii a mecanismelor de legitimare diferențiate pe genuri precum și evidențierea rolului traducătorilor și al paratextului ca instanțe active de mediere culturală. Prin aceste elemente, cercetarea propune un model interpretativ aplicabil și studiului altor literaturi situate într-o poziție minoritară sau semi-periferică.

Concluzii

Analiza realizată în cadrul prezentei teze demonstrează că receptarea literaturii canadiene contemporane de expresie franceză în România nu este un fenomen accidental, ci o construcție istorică progresivă de integrare și validare simbolică. Literatura nu circulă independent de contextul care o primește. Ea dobândește sens și valoare numai atunci când întâlnește un sistem cultural capabil să o interpreteze și să o integreze prin propriile sale mecanisme instituționale. Receptarea românească preia, fără a o reproduce integral, memoria istorică a afirmării literaturii quebecheze. Un corpus născut dintr-o condiție minoritară, consolidat printr-o luptă pentru autonomie simbolică și deschis ulterior către pluralism intercultural, ajunge într-un spațiu cultural care negociază, la rândul său, poziția față de centrele occidentale. Întâlnirea dintre aceste două dinamici produce un proces de integrare complex, nici linear, nici uniform, dar care poate fi urmărit în evoluția sa.

Prin cartografierea traducerilor pe mai mult de cinci decenii, prin analiza infrastructurii instituționale și prin examinarea discursului critic, cercetarea a evidențiat faptul că legitimitatea literară nu este rezultatul unei simple circulații textuale, ci al acumulării de capital simbolic în interiorul unei comunități interpretative. Traducătorul și paratextul apar ca instanțe active ale acestui proces, iar diferențierea pe genuri confirmă caracterul stratificat al receptării.

Modelul propus în această teză nu pretinde exhaustivitate și nici aplicabilitate generală. El oferă însă un cadru explicativ coerent pentru înțelegerea modului în care o literatură situată într-o poziție minoritară sau semi-periferică poate dobândi vizibilitate și stabilitate într-un alt sistem cultural. În acest sens, cercetarea contribuie la reflecția contemporană asupra circulației literare și asupra relațiilor dinamice dintre centru și periferie în interiorul francofoniei. Dacă literatura canadiană contemporană de expresie franceză este astăzi prezentă în programele universitare, în traduceri consistente și în discursul critic românesc, aceasta nu se datorează unei conjuncturi izolate, ci unui proces de mediere susținut, construit prin eforturi convergente și prin acumulare graduală de legitimitate. Teza de față a încercat să facă vizibil acest proces, să îi clarifice mecanismele și să îi formuleze logica internă.

În cele din urmă, receptarea analizată nu este doar un fenomen literar, ci o formă de dialog cultural. Prin traducere, interpretare și integrare curriculară, literatura canadiană francofonă devine parte a unei rețele mai largi de schimburi simbolice, în interiorul căreia alteritatea nu este anulată, ci negociată și reinterpretată. În această negociere constă, de fapt, dinamica vie a circulației literare contemporane.

BIBLIOGRAFIE

1. Bibliografie de referință

a) În volume:

- Andrițoiu, Alexandru; Șchiopu, Ursula, *Antologie de poezie canadiană de limbă franceză*, București, Editura Minerva, 1976.
- Beauchemin, Yves, *Motanul*, București, Editura Univers, 1994.
- Bellemare, Martin et al., *Dramaturgie contemporană din Quebec*, vol. I, București, Fundația Culturală „Camil Petrescu” / Editura Cheiron, 2024.
- Blouin, Louise; Pozier, Bernard, *Poeți din Quebec / Poètes québécois – Antologie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1997.
- Bouchard, Michel Marc et al., *Muzele orfane*, coord. Zeno Fodor, Aurel Ștefănescu, București, Editura Viitorul Românesc, 2003.
- Brossard, Nicole, *Instalări (cu și fără pronume)-Installation (avec et sans pronoms)*, Pitești, Editura Paralela 45, 2005.

- Brullemans, Pascal et al., *Dramaturgie contemporană din Quebec*, vol. III, București, Fundația Culturală „Camil Petrescu” / Editura Cheiron, 2024.
- Carpentier, André, *Acvila va zbura spre soare*, București, Editura Saeculum, 1998.
- Chaurrette, Normand, *Reginele*, traducere de Horia Gârbea, Timișoara, Editura Brumar, 2006.
- Danis, Daniel, *Cenușa de piatră*, traducere de Monica Mihăescu, Timișoara, Editura Brumar, 2006.
- Dorion, Hélène, *Mântuirea, rezonanța dezordinii*, Oradea, Editura Cogito, 1997.
- Fortin, Simon, *Vernisajul*, traducere de Oana Borș, Timișoara, Editura Brumar, 2006.
- Hébert, Anne, *Copiii Sabatului*, traducere de Elena Bulai, București, Editura Univers, 2001.
- Hébert, Anne, *Héloïse*, traducere de Voichița Sasu, Cluj-Napoca, Editura Echinox, 1992.
- Hébert, Anne, *Încăperile cu lambriuri; Torentul (Les chambres de bois; Le Torrent)*, traducere de Voichița Sasu, București, Editura Univers, 1992.
- Hébert, Anne, *Kamouraska*, traducere de Lucia Gogan, București, Editura Univers, 1986.
- Hébert, Anne, *Kamouraska*, traducere de Lucia Gogan, București, Editura Vivaldi, 1994.
- Hébert, Anne, *Kamouraska*, traducere de Marie-Jeanne Vasileoiu, București, Editura Leda, 2008.
- Hébert, Anne, *Nebunii din Bassan*, traducere de Corina Dimitriu-Panaitescu, București, Cartea Românească Educațional, 2019.
- Hébert, Anne, *Prima grădină*, traducere de Voichița Sasu, București, Editura Fundației Culturale Române, 1993.
- Mihali, Felicia, *A doua șansă pentru Adam*, București, Editura Vreamea (Hashtag), 2021.
- Mihali, Felicia, *Bigama*, București, Editura Vreamea (Hashtag), 2022.
- Mihali, Felicia, *Dina*, București, Editura Vreamea (Hashtag), 2021.
- Mihali, Felicia, *O noapte de dragoste la Iqaluit*, București, Editura Vreamea (Hashtag), 2023.
- Mouawad, Wajdi, *Sângele fâgăduințelor*, traducere de Sorin Gherguț, București, Fundația Culturală „Camil Petrescu”, 2023.
- Mouawad, Wajdi; Diaz, Sylvain, *Totul este scitură*, București, Editura Nemira, 2018.

- Nelligan, Émile, *Le jardin d'antan – Grădina de odinioară*, București, Editura Institutul Român pentru Libera Întreprindere IRLI, 2003.
- Ouellette-Michalska, Madeleine, *Femeia de nisip*, traducere de Voichița Sasu, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2003.
- Pantazzi Greening, Ethel, *Romania în lumini și umbre. (1909-1919)*, București, Editura Humanitas, 2015.
- Pantazzi Greening, Ethel ; Theodorini, Julietta, *Verișoara din America*, București, Editura Cartea Românească. s.a.
- Regina României, Maria, *Însemnări zilnice (decembrie 1918 - decembrie 1919)*, București, Editura Albatros 1996.
- Regina României, Maria, *Povestea vieții mele*, vol III, București, Editura Eminescu, 1991.
- Taylor, Leonard W, *Regele aurului și Regina Maria. Viețile paralele ale lui Joe Boyle din Klondike*, București, Editura Atos, 1996.
- Teodorescu, Virgil; Negoșanu, Petronela, *Steaua marilor lacuri. 45 de poeți canadieni de limbă franceză*, București, Editura Univers, 1981.
- Tremblay, Larry, *Ventrilocul*, traducere de Petre Bokor, Timișoara, Editura Brumar, 2006.
- Tremblay, Michel, *Cinci vârste (Albertine, en cinq temps)*, traducere de Petre Bokor, Timișoara, Editura Brumar, 2006.
- Tremblay, Michel, *Tremblay în cinci timpi*, traducere de Petre Bokor, București, Editura Viitorul Românesc, 1999.
- Știr, Veronica, *Frunze de arțar*, Bistrița, Editura Karuna, 2010.

b) În periodice:

- ***, *Din poezia canadiană*, în „Familia”, nr. 6, 01.06.1973, p. 24.
- ***, *Din poezia canadiană*, în „Familia”, nr. 12, 01.12.1973, p. 24.
- ***, *Lirica francofonă canadiană*, în „Orizont”, nr. 2, 10.01.1974, p. 16.
- ***, *Poeți din Canada*, în „Luceafărul”, nr. 11, 16.03.1974, p. 10.
- Andrițoiu, Alexandru, *Din poezia canadiană contemporană*, în „Familia”, nr. 5, 01.05.1986, p. 16.

- Aubonet, Brigitte, *Claudine Bertrand*, traducere și prezentare de Carmen Vlad, în „Contrapunct”, nr. 1–3, 01.06.2008, http://www.contrapunctpress.ro/files/cp1-3-2008/pdf/CP%2007_2008.pdf, accesat în 10.04.2023.
- Beaulieu, Maurice, *Acesta este omul singur*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, p. 173.
- Bertrand, Claudine, *Versuri*, traducere și prezentare de Ioana Trică, în „Oglinda literară”, nr. 72, 01.12.2007, p. 30.
- Bertrand, Claudine, *Versuri*, prezentare și traducere de Mircea Dan Duță, în „Actualitatea literară”, nr. 69, 01.03.2017, p. 28, <https://issuu.com/actualitatea/docs/al69>, accesat în 10.04.2023.
- Brossard, Nicolle, *Totul se neutralizează; Alb totul*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, p. 72.
- Cristofor, Ion, *Alexandre Aprimoz. Cînt solar*, în „Steaua”, nr. 9, 01.09.1987, p. 57.
- Danis, Daniel, *Cenușa de piatră*, traducere de Monica Mihăescu, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, p. 173.
- Dorion, Héléne, *Poeme*, traducere de Valeriu Stancu, în „Poezia”, vol. 3, nr. 4, 1997, pp. 123–125.
- Dorion, Héléne, *Poeme*, traducere de Valeriu Stancu, în „Poezia”, vol. 5, nr. 10, 1999, pp. 141–144.
- Dorion, Héléne, *Poeme*, traducere de Valeriu Stancu, în „Poezia”, vol. 15, nr. 2, 2009, pp. 103–105.
- Garneau, Saint-Denys, *Cușca de pasăre*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, pp. 170–171.
- Garneau, Saint-Denys, *Marea așteptare; Jocul; Spectacolul dansului; Însotire*, traducere de Ursula Șchiopu, în „Luceafărul”, nr. 11, 16.03.1974, p. 10.
- Grandbois, Alain, *E ora; Auroră boreală*, traducere de Alexandru Andrițoiu, în „Argeș”, nr. 4, 01.04.1974, p. 17.
- Hénault, Gilles, *Eu te salut*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, pp. 169–170.
- Hébert, Anne, *Cu alba-ți rochie; A fost negreșit cineva; Vocea păsării*, traducere de Alexandru Andrițoiu, în „Argeș”, nr. 4, 01.04.1974, p. 17.

- Hébert, Anne, *E, fără îndoială, cineva...*, traducere de Petronela Negoșanu, în „Ramuri”, nr. 8, 15.08.1968, p. 24.
- Hébert, Anne, *O mică moartă*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, pp. 171–173.
- Kokis, Sergio, *Pavilionul oglinzilor*, cap. 10, traducere de Anamaria Enescu, în „Euphorion”, nr. 11–12, 01.09.2003, p. 24.
- Lapointe, Gatien, *Oda Sfântului Laurențiu*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 173, 2005.
- Lapointe, Paul-Marie, *Carte poștală*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, pp. 167–168.
- Lapointe, Paul-Marie, *Hibernări*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, p. 55.
- Lasnier, Rina, *Surzii*, traducere de Petronela Negoșanu, în „Ramuri”, nr. 8, 15.08.1968, p. 24.
- Melançon, Robert, *Iubita*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, p. 172.
- Miron, Gaston, *Monologurile alienării delirante*, traducere de Ovidiu Cotruș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 59–60.
- Miron, Gaston, *Secolele iernii; A patra iubire*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, p. 58.
- Miron, Gaston, *Săptămînile lungi; Octombrie*, traducere de Ursula Șchiopu, în „Luceafărul”, nr. 11, 16.03.1974, p. 10.
- Nelligan, Émile, *Eu știu acolo undeva*, traducere de Ursula Șchiopu, în „Contemporanul”, nr. 50, 06.12.1974, p. 2.
- Nelligan, Émile, *Vasul de aur*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, p. 174.
- Ouellette, Fernand, *Ciocârlia; Aprilie; În sera aceasta; Trecere; Ianuarie; Pasărea neagră; Fericirea; Balanța; Istoria; Zeii; Numele; Verbul; Viitorul; Mormîntul lui Ovidiu; Supraviețuitorii; Nebunia*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 150–154.

- Ouellette, Fernand, *Degete rachete; Cuvintele; Vara*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 65–67.
- Ouellette, Fernand, *La mort vive*, traducere de Alina Ledeanu, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 150–154.
- Ouellette, Fernand, *Pornind de la Novalis*, traducere de Ovidiu Cotruș, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 144–149.
- Ouellette, Fernand, *Pustiuri de Varese; Semele*, traducere de Ovidiu Cotruș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 67–68.
- Perrault, Pierre, *Pribeag*, traducere de Al. Husar, în „Poezia”, vol. 11, nr. 1, 2005, p. 167.
- Pilon, Jean-Guy, *Cu picioarele și pumnii legați*, traducere de Petronela Negoșanu, în „Ramuri”, nr. 8, 15.08.1968, p. 24.
- Pilon, Jean-Guy, *Poeme pentru acum*, traducere de Ursula Șchiopu, în „Luceafărul”, nr. 11, 16.03.1974, p. 10.
- Pilon, Jean-Guy, *Spre a saluta un oraș; Cuvîntul trebuie născut*, traducere de Ștefan Augustin Doinaș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 63–65.
- Pilon, Jean-Guy, *Vom trece peste ghețuri; Recoltă iluzorie; Prelungirea singelui*, traducere de Ovidiu Cotruș, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 61–62.

2. Bibliografie critică

a) În volume :

- Acatrinei, Mihaela-Alexandra, *S'enfermer pour rêver*, în Felicia Dumas (ed.), *Francophonie et curiosité(s)*, Iași, Editura Junimea, 2017, pp. 197–207.
- Allard, Jacques, *Le roman du Québec. Histoire. Perspectives. Lectures*, Montréal, Éditions Québec Amérique, 2000.
- Barthes, Roland, *Plăcerea textului*, traducere de Marian Papahagi, Cluj-Napoca, Editura Echinoc, 1994.
- Basque, Maurice, *Famille et culture politique dans l'Acadie d'avant la conquête*, în John G. Reid (coord.), *La conquête de l'Acadie (1710)*, Toronto, University of Toronto Press, 2004.

- Belleau, André, *Le romancier fictif. Essais sur la représentation de l'écrivain dans le roman québécois*, Québec, Presses de l'Université du Québec, 1980.
- Berciu-Drăghicescu, Adina; Tomescu, Silvia-Adriana, *Relații româno-canadiene. Bibliografie generală*, București, Editura Universității din București, 2012.
- Berthelot Brunet, *Histoire de la littérature canadienne-française*, Montréal, Éditions de l'Arbre, 1946.
- Biron, Michel; Dumont, François; Nardout-Lafarge, Élisabeth, *Histoire de la littérature québécoise*, Montréal, Boréal, 2007.
- Boia, Lucian, *Pentru o istorie a imaginarului*, București, Humanitas, 2000.
- Casanova, Pascale, *Republica mondială a literelor*, București, Curtea Veche, 2007.
- Călinescu, Matei, *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*, Iași, Editura Polirom, 2007.
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, Iași, Editura Polirom, 2017.
- Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie*, București, Humanitas, 2016.
- Compagnon, Antoine, *Demonul teoriei. Literatură și bun-simț*, Cluj-Napoca, Editura Echinoc, 2007.
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Editura Polirom, 1998.
- Damrosch, David, *What Is World Literature?*, Princeton, Princeton University Press, 2003, <https://ithacaglobalnovel.wordpress.com/wp-content/uploads/2012/09/what-is-world-lit-damrosch.pdf>, accesat în 14.10.2022.
- Dimitriu-Panaitescu, Corina (coord.), *Canada francofonă. Dicționar de autori. Vol. I: A–B*, Iași, Editura Demiurg, 2007.
- Dimitriu-Panaitescu, Corina (coord.), *Dicționar de francofonie canadiană*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.
- Dimitriu-Panaitescu, Corina (coord.), *Poétique(s)*, Iași, Editura Junimea, 2009.
- Dumas, Felicia (coord.), *Francophonie et curiosité(s)*, Iași, Editura Junimea, 2017.
- Dupuis, Gilles; Ertler, Klaus-Dieter, *À la carte. Le roman québécois (2000–2005)*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2006.

- Dupuis, Gilles; Ertler, Klaus-Dieter, *À la carte. Le roman québécois (2005–2010)*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2011.
- Dupuis, Gilles; Ertler, Klaus-Dieter, *À la carte. Le roman québécois (2010–2015)*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2016.
- Dupuis, Gilles; Ertler, Klaus-Dieter, *À la carte. Le roman québécois (2015–2020)*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2021.
- Duguay, Gilles, *L'amour impossible de Marie, reine de Roumanie*, Québec, Textes et Contextes, 2015.
- Duguay, Gilles, *Regina Maria și Joe Boyle. O prietenie de suflet*, București, Editura All, 1999.
- Duguay, Gilles, *Un mousquetaire canadien au service de la Reine Marie de Roumanie*, București, Editura BicAll, 1998.
- Eco, Umberto, *Lector in fabula*, București, Editura Univers, 1991.
- Eco, Umberto, *Opera deschisă. Formă și indeterminare în poeticile contemporane*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1969.
- Eiben, Ileana Neli, *Sur une visibilité de l'autoréducteur. Dumitru Tsepeneag et Felicia Mihali*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2014.
- Eiben, Ileana Neli; Gheorghiu, Andreea (coord.), *Une roumaine au pays de la francophonie*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2022.
- Even-Zohar, Itamar, *Translation and Transfer*, în „Poetics Today”, vol. 11, nr. 1, 1990, pp. 73–78, https://www.tau.ac.il/~itamarez/works/books/Even-Zohar_1990--Polysystem%20studies.pdf, accesat în 17.09.2022.
- Fish, Stanley, *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities*, Cambridge (MA), Harvard University Press, 1980.
- Genette, Gérard, *Palimpsestes. La littérature au second degré*, Paris, Éditions du Seuil, 1982, <https://dn790009.ca.archive.org/0/items/GrardGenettePalimpsestes.LaLittératureAuSecondDegrEstUnLivre.1/G%C3%A9rard-Genette-Palimpsestes.-La-Litt%C3%A9rature-au-second-degr%C3%A9-est-un-livre.-1.pdf>, accesat în 05.10.2022.
- Greif, Hans-Jürgen, *La littérature québécoise (1960–2000)*, Québec, Éditions L'Instant même, 2004.

- Gyurcsik, Margareta, *La neige, la même et autre. Essai sur le roman québécois contemporain*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2004.
- Hamelin, Jean; Provencher, Jean, *Brève histoire du Québec*, Montréal, Boréal Express, 1983.
- Harel, Simon, *Le passage obligé de la littérature migrante*, Montréal, XYZ Éditeur, 2005.
- Harel, Simon, *Le voleur de parcours. Identité et cosmopolitisme dans la littérature québécoise contemporaine*, Longueuil, Le Préambule, 1990.
- Hodoș, Simona, *Teatrul româno-canadian. Schimburi culturale și strategii manageriale*, Craiova, Editura Universitaria, 2022.
- Iser, Wolfgang, *Actul lecturii. O teorie a efectului estetic*, Pitești, Editura Paralela 45, 2017.
- Jauss, Hans Robert, *Istoria literară ca provocare a științei literaturii*, în „Viața Românească”, nr. 10, 1980, pp. 155–176.
- Jauss, Hans Robert, *Literary History as a Challenge to Literary Theory*, 1967, https://www.academia.edu/8871415/literary_history_as_a_challenge_to_literary_theory, accesat în 17.07.2022.
- Lefevere, André, *Translation / History / Culture*, New York, Routledge, Taylor & Francis e-Library, 2003.
- Lamontagne, André, *Le roman québécois contemporain. Les voix sous les mots*, Montréal, Fides, 2004.
- Lungu-Badea, Georgiana (coord.), *Studii de traductologie românească. Vol. 2: Încercare de cartografiere a cercetării în domeniu*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2017.
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, București, Paralela 45, 2008.
- Manea, Florentina, *Le carnaval, le démon et la sorcière: le monde à l'envers d'Anne Hébert*, în Felicia Dumas (ed.), *Francophonie et curiosité(s)*, Iași, Editura Junimea, 2017, pp. 208–230.
- Mihăilă, Ecaterina, *Receptarea poetică*, București, Editura Eminescu, 1980.
- Moisan, Clément; Hildebrand, Renate, *Ces étrangers du dedans. Une histoire de l'écriture migrante au Québec (1937–1997)*, Montréal, Nota Bene, 2001.

- Morel, Pierre, *Parcours québécois. Introduction à la littérature du Québec*, Chişinău, Editura Cartier, 2007.
- Mouawad, Wajdi; Diaz, Sylvain, *Totul este scrisură*, Bucureşti, Editura Nemira, 2018.
- Nepveu, Pierre, *L'écologie du réel. Mort et naissance de la littérature québécoise contemporaine*, Montréal, Boréal, 1988.
- Nica, Dana ; Petraş, Cristina, *Regards sur le Québec. Langue, culture et identité*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, 2009.
- Parada, Georgeta, *Les métamorphoses identitaires dans l'écriture de Kim Thuy, Ying Chen, Dany Laferrière et Wajdi Mouawad*, Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă, 2021.
- Perian, Gheorghe, *Periodizarea veche şi cea nouă*, Bucureşti, Editura Muzeul Literaturii Române, 2018.
- Petruţ, Margareta, *Dicţionar de scriitori canadieni*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2006.
- Petruţ, Margareta, *Romanul canadian postbelic între tradiţie şi postmodernism*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2005.
- Pont-Humbert, Catherine, *Littérature du Québec*, Paris, Nathan, 1998.
- Ricoeur, Paul, *Soi-même comme un autre*, Paris, Éditions du Seuil, 1990.
- Ruffel, Lionel, *Brouhaha. Les mondes du contemporain*, Lagrasse, Verdier, 2016.
- Ruffel, Lionel, *Qu'est-ce que le contemporain ?* Nantes, Éditions Cécile Defaut, 2010.
- Sasu, Aurel, *Comunităţi româneşti din Statele Unite şi Canada*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2003.
- Sasu, Aurel, *Cultura română în Statele Unite şi Canada*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române, 1993.
- Sasu, Aurel, *Dicţionarul scriitorilor români din Statele Unite şi Canada*, Bucureşti, Editura Albatros, 2001.
- Sasu, Voichiţa, *Lectures québécoises*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005.
- Sasu, Voichiţa-Maria, *Nouvelles lectures québécoises*, Cluj-Napoca, Editura Şcoala Ardeleană, 2014.
- Simuţ, Ion, *O singură literatură? Mai multe literaturi?*, Bucureşti, Editura Muzeul Literaturii Române, 2018.

- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Pour introduire à la littérature québécoise*, Suceava, Editura Universității, 2003.
- Străjeri, Ștefan, *Istoria românilor canadieni 1890–2020*, București, Editura Anamarol, 2020.
- Taylor, Leonard W., *Regele aurului și Regina Maria. Viețile paralele ale lui Joe Boyle din Klondike*, București, Editura Atos, 1996.
- Toma, Radu, *Românii din America*, București, Editura Globus, 1978.
- Tremblay, Rodrigue, *La régression tranquille du Québec*, Montréal, Fides, 2018.
- Tremblay, Roselyne, *L'écrivain imaginaire. Essai sur le roman québécois (1960-1995)*, Montréal, Hurtubise, 2004.
- Viart, Dominique; Vercier, Bruno, *La littérature française au présent*, Paris, Bordas, 2008.

b) În studii și articole critice în reviste de specialitate:

- Albu, Rodica; Petraș, Crina, *Romanian Canadiana*, în „Ad Americam”, nr. 21, 2020, pp. 5–29, <https://doi.org/10.12797/AdAmericam.21.2020.21.01>, accesat în 16.08.2021.
- Andrei, Carmen, *Femmes (dé)mythifiées et (dé)mystifiées dans les fictions historiques de Felicia Mihali*, în „Mélanges francophones”, Fascicule XXIII, vol. X, nr. 13, 2016, pp. 13–27.
- Andrei, Carmen, *Franchir les frontières linguistiques. Traduction et (auto)traduction des culturèmes dans les romans de Felicia Mihali*, în „Frontière(s)”, XVe Colloque International d'Études Francophones, Timișoara, 19.03.2021–20.03.2021.
- Andrei, Carmen, *Simplement aimer, dit-elle. Images de la femme dans les autofictions de Felicia Mihali*, în „Revue Roumaine d'Études Francophones”, nr. 8, 2016, pp. 30-48.
- Bobariu, Roxana Voichița, *Paradigme culturale româno-canadiene în romanul A doua șansă pentru Adam de Felicia Mihali*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, nr. 24, tom 2, 2023, pp. 11–18.
- Bobariu, Roxana Voichița, *Quebec Theater – A Creator of National Emotions*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, nr. 40, 2025, pp. 910–919.

- Bodea, Roxana Voichița, *Problematica identitară în istoria literaturii canadiene de expresie franceză*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, nr. 22, 2021, pp. 64–72.
- Bud, Crina, *Negotiating Romania’s Destiny during the First World War. An Analysis of Joe Boyle’s Diplomatic Strategies*, în „The Northern Review”, nr. 44, 2017, pp. 119–138, <https://doi.org/10.22584/nr44.2017.007>, accesat în 03.09.2021.
- Bud, Crina, *Traducerile în română ale literaturii canadiene și pragurile lor interpretative*, în „Metaliteratură”, nr. 2, 2014, pp. 40–49, https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Traducerile%20in%20romina%20ale%20literaturii%20canadiene%20si%20pragurile%20lor%20interpretative.pdf, accesat în 11.04.2023.
- Charle, Christophe, *République mondiale des lettres, discordance des temps et dérégulation culturelle*, în „COnTEXTES”, 29.09.2020, <https://journals.openedition.org/contextes/>, accesat în 29.07.2022.
- Coandă, Raluca, *Dramaturgie contemporană din Québec. Compte-rendu d’un projet culturel international*, în „Analele Universității din Craiova. Seria Științe Filologice. Langues et littératures romanes”, an XXVIII, nr. 1, 2024, pp. 199–202, https://litere.ucv.ro/litere/sites/default/files/litere/Cercetare/Activitate%20stiintifica/Analele%20Facultatii%20de%20Litere/dd_xxx_denisa_anale_2024_13.3.2025_0.pdf, accesat în 03.09.2025.
- Dimitriu, Victoria, *Strolls in old corners of Buckarest. O lectură târzie a unei cărți despre București apărută la „Cultura Națională” în anul 1926*, în Muzeul Municipiului București, *București materiale de istorie și muzeografie XIII*, volum editat de Muzeul de Istorie și Artă al municipiului București în cadrul manifestărilor „Luna Bucureștilor”, 1999, pp. 154-162.
- Dimitriu-Panaitescu, Corina, *Le jeu du temps et de l’espace dans Héloïse*, în „Poétique(s)”, 2009, pp. 155–173.
- Dimitriu-Panaitescu, Corina, *Les villes hébertiennes*, în Felicia Dumas (ed.), *Francophonie et curiosité(s)*, Iași, Editura Junimea, 2017, pp. 85–98.

- Eiben, Ileana Neli, *De l'autotraduction à la recréation d'une œuvre. Le Pays du fromage de Felicia Mihali*, în „Language and Literature. European Landmarks of Identity”, vol. II, nr. 5, 2009, pp. 267–274.
- Eiben, Ileana Neli, *Essai d'une critique illustrative. Étude de cas: Le Pays du fromage de Felicia Mihali*, în „Atelier de traduction”, nr. 19, 2013, pp. 61–73.
- Eiben, Ileana Neli, *L'auteur, le traducteur et l'éditeur à la rencontre du lecteur. Le Pays du fromage de Felicia Mihali*, în „Revue Internationale d'Études en Langues Modernes Appliquées”, supliment nr. 6, 2013, pp. 13–22.
- Eiben, Ileana Neli, *Quand le réel se transforme en fiction. Le cas de La bien-aimée de Kandahar de Felicia Mihali*, în „Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Philologia”, nr. 1, 2018, pp. 47–61.
- Even-Zohar, Itamar, *The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem*, în „Poetics Today”, vol. 11, nr. 1, 1990, pp. 45–51, accesat în 18.02.2024.
- Forget, Danielle, *Fragmente și evocări intertextuale în opera romanesă din Québec*, în „Euphorion”, nr. 9–10, 2003, p. 8.
- Frosin, Constantin, *Quand Je devient un Autre (Sur la littérature de la migration)*, în „Caiete Critice”, nr. 4, 2011, pp. 22–26.
- Grecu-Alexandrov, Ioana; Alexandrov, Victor, *The influence of Emile Nelligan and other writers in the novels of Réjean Ducharme*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, nr. 37, 2024, <https://www.asociatia-alpha.ro/Jrls/037-2024/Jrls-037-040.pdf>, accesat în 05.02.2025.
- Hirghiduș, Ion, *Identitate și alteritate în spațiul cultural românesc*, în „Analele Universității «Constantin Brâncuși» din Târgu Jiu. Seria Litere și Științe Sociale”, nr. 3, 2010, pp. 147–158.
- Iacob, Livia, *Lumea poetică și disoluția realității: cazul Roland Giguère*, în „Acta Iassyensia Comparationis”, nr. 8, 2010, pp. 206–211, accesat în 11.04.2023.
- Ionescu, Mariana, *De l'endurance à la résilience: les romans de Felicia Mihali*, în „Dialogues Francophones”, nr. 19, 2013, pp. 21–31.
- Jișa, Simona, *Voichița-Maria Sasu, Nouvelles lectures québécoises*, în „Studia Universitatis „Babeş-Bolyai”–Philologia I”, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană,

2014, pp. 191-194, <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=343273>, accesat în 3 aprilie 2022.

- Popoiu, Elena, *Kamouraska d'Anne Hébert: un roman policier*, în „Academia Bârlădeană”, nr. 2 (67), 2017, p. 9.
- Roman, Nicoleta, *Femeie, călător, străin: România primilor ani ai secolului XX din perspectiva Celuilalt (1900-1914)* în Andi Mihalache, Adrian Cioflâncă, *Istoria recentă altfel. Perspective culturale*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, pp. 143-169.
- Sasu, Voichița-Maria, *Traduire Anne Hébert en Roumanie*, în „Cahiers Anne Hébert”, nr. 15, 2018, pp. 116–126, <https://doi.org/10.17118/11143/12388>, accesat în 08.07.2025.
- Simion, Eugen, *La littérature migrante (II)*, în „Caiete Critice”, nr. 4, 2011, pp. 2–9.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *La traduction des littératures francophones en Roumanie. La littérature québécoise (III)*, în „Atelier de traduction”, nr. 3, 2005, pp. 130–139.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Reception et traduction de l'œuvre hébertienne en Roumanie*, în Felicia Dumas (ed.), *Francophonie et curiosité(s)*, Iași, Editura Junimea, 2017, pp. 68–76.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Traduction et retraduction de la littérature québécoise en Roumanie (1970–2010)*, în „Atelier de traduction”, 2016, pp. 127–136.
- Tulbu, Irina, *Receptarea literaturii italiene la nivelul traducerilor*, în „Studia Universitatis Moldaviae”, nr. 10 (110), 2017, pp. 77–81, accesat în 08.08.2022.

3. Studii și articole în presă

(*inclusiv arhive electronice*)

- ***, *A pășit cu dreptul*, în „România literară”, nr. 39, 2013, http://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/ochiul_magic1111111111111113?caut=felicia%20Mihali, accesat în 28.01.2022.
- ***, *Acord între UBB și Universitatea din Montreal*, în „Ziua de Cluj”, 15.07.2010, <https://zcj.ro/eveniment/--25345.html>, accesat în 23.03.2022.
- ***, *Agenda culturală*, în „Observator Cultural”, nr. 165–166, 22.04.2003, p. 37.

- ***, *Arte – Revistă străină*, în „Luceafărul”, nr. 1, 02.01.1971, p. 6.
- ***, *Căutarea identității*, în „Agenda”, nr. 36, 03.09.1994, p. 31.
- ***, *Femeia la fereastră*, în „România literară”, nr. 38, 19.09.1985, p. 22.
- ***, *Felicia Mihali, o scriitoare*, în „Gazeta de Sud”, 10.07.2006,
<https://www.gds.ro/Magazin/2006-07-10/Felicia-Mihali-o-scriitoare/>, accesat în 22.01.2022.
- ***, *În sprijinul tinerilor și dramaturgie contemporană! Fundația Culturală „Camil Petrescu” și „Teatrul azi” la TNT Craiova 2024*, în „Teatrul azi”, 02.07.2024,
<https://teatrul-azi.ro/in-sprijinul-tinerilor-si-dramaturgie-contemporana-fundatia-culturala-camil-petrescu-si-teatrul-azi-la-tnt-craiova-2024/>, accesat în 17.11.2024.
- ***, *Kamouraska de Anne Hébert*, în „Adevărul”, nr. 5373, 01.03.2008, p. 6.
- ***, *Litoral*, în „România literară”, nr. 2, 18.01.2006, p. 29.
- ***, *Muzele Orfane*, în „Tribuna”, nr. 3918, 12.01.2004, p. 1.
- ***, *Muzele Orfane*, în „Cotidianul”, nr. 110, 12.05.2004, p. 10.
- ***, *Nicole Brossard, Installation (avec et sans pronoms) / Instalări (cu și fără pronume)*, în „Revista 22”, nr. 792, 10.05.2005, p. 9.
- ***, *O nouă statuie a poetului Mihai Eminescu a fost dezvelită la Montreal*, în „Accent Montreal”, 23.09.2019, <http://accentmontreal.com/o-noua-statuie-a-poetului-mihai-eminescu-a-fost-dezvelita-la-montreal-galerie-foto>, accesat în 13.09.2021.
- ***, *Premii literare*, în „Revista 22”, nr. 37, 16.09.1997, p. 13.
- ***, *Premiul de literatură francofonă «Benjamin Fondane»*, în „Observator Cultural”, nr. 795, 22.10.2015, p. 2.
- ***, *Premiile Festivalului Internațional de Poezie Oradea '97*, în „Luceafărul”, nr. 33, 24.09.1997, p. 10.
- ***, *Premiile anuale ale Academiei Internaționale „Mihai Eminescu”*, în „Academia Internațională «Mihai Eminescu»”, 31.01.2016, <https://aime.ro/premiile-anuale-ale-academiei-internationale-mihai-eminescu/>, accesat în 31.01.2016.
- ***, *Seară de poezie canadiană*, în „România literară”, nr. 13, 31.03.1983, p. 23.

- ***, *Un nou roman al scriitoarei Felicia Mihali – O noapte de dragoste la Iqaluit*, în „Zile și nopți”, 28.06.2023, <https://zilesinopti.ro/2023/06/28/roman-felicia-mihali/>, accesat în 12.12.2023.
- Alexandrescu, Liliana, *Opera din Amsterdam, Igor Stravinski în regia lui Robert Lepage*, în „Teatrul azi”, nr. 3–4, 01.03.2012, pp. 244–248.
- Andrei, Otilia, *Dezbatere. Celebrul regizor canadian Robert Lepage și actorul rus Evgeny Mironov se întâlnesc la FNT*, în „Adevărul.ro”, 20.02.2017, <https://adevarul.ro/stil-de-viata/cultura/dezbatere-celebrul-regizor-canadian-robert-lepage-1814129.html>, accesat în 05.05.2024.
- Andrei, Otilia, *Regal. Un spectacol marca Lepage*, în „Adevărul.ro”, 05.05.2018, <https://adevarul.ro/stil-de-viata/cultura/regal-un-spectacol-marca-lepage-in-finalul-1861895.html>, accesat în 06.05.2024.
- Andrișoiu, Alexandru, *Din poezia canadiană contemporană*, în „Familia”, nr. 5, 01.05.1986, p. 16.
- Andrișoiu, Alexandru, *Poeți canadieni contemporani*, în „Argeș”, nr. 4, 01.04.1974, p. 16.
- Aubonet, Brigitte, *Claudine Bertrand*, traducere și prezentare de Carmen Vlad, în „Contrapunct”, nr. 1–3, iunie 2008, http://www.contrapunctpress.ro/files/cp1-3-2008/pdf/CP%2007_2008.pdf, accesat în 10.04.2023.
- Baba, Ioan, *O nouă pagină în istoria literaturii contemporane*, în „Lumina”, LXVII, seria nouă, nr. 10–12, 2014, p. 9.
- Balotă, Nicolae, *Antologie de poezie canadiană de limbă franceză*, în „România literară”, nr. 10, 10.03.1977, p. 20.
- Bădescu, Irina, *Antonine Maillet: Noi acadienii sîntem somonii care înoată împotriva curentului*, în „Euphorion”, nr. 11–12, 01.09.2003, p. 12.
- Bărbuță, Margareta, *Întâlniri teatrale*, în „Teatrul”, nr. 10, 01.10.1985, p. 67.
- Bălăci, Mihnea, *Reteritorializarea modernității în sintezele internaționale ale lui Matei Călinescu*, în „Vatra”, 22.06.2018, <https://revistavatra.org/2018/06/22/mihnea-balici-reteritorializarea-modernitatii-in-sintezele-internationale-ale-lui-matei-calinescu/>, accesat în 24.01.2022.

- Banu, George, *Eu, Eu, Eu... ce plictis (Cioran)*, în „Dilema Veche”, nr. 969, 03.11.2022, p. 15.
- Banu, George, *Un mare spectacol autobiografic la Théâtre de la Colline – Paris*, în „Observator Cultural”, nr. 1091, 15.12.2021, p. 28.
- Beraru, Nicoleta, *Felicia Mihali, Iulian Ciocan, Corina Ozon. Pentru cine scriu scriitorii?*, în „Timpul Belgia”, 31.01.2022, <https://portal.revistatimpul.ro/timpul-belgia/pentru-cine-scriu-scriitorii/>, accesat în 01.02.2022.
- Bittel, Adriana, *Debutul literar al jurnalistei Felicia Mihali este remarcabil*, în „Formula As”, 09–16.08.1999, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 22.01.2022.
- Blaga, Octavian, *Hélène Dorion: Sfârșitul ordinii și al dezordinii*, în „Revista Unu”, an VIII, nr. 9–10 (91–92), 09–10.1997, p. 9.
- Boboc, Alina, *Caricatură și spectacol*, în „Luceafărul”, nr. 29, 27.07.2005, p. 20.
- Bokor, Petre, *Cumetrele – 100 de reprezentatii*, în „Observator Cultural”, nr. 209, 24.04.2004, p. 7.
- Bud, Crina, *Negotiating Romania’s Destiny during the First World War. An analysis of JoeBoyle’s Diplomatic Strategies*, în „The Northern Review”, 44, 2017, pp. 119-138, <https://doi.org/10.22584/nr44.2017.007>, accesat în 3 septembrie 2021.
- Cetățeanu, Alexandru, *Festivalul Internațional „Noptile de poezie de la Curtea de Argeș”*, în „Bucureștiul literar și artistic”, nr. 8, august 2015, p. 17.
- Ciobotari, Călin, *Lepage, teatrul și noi*, în „Teatrul azi”, nr. 1–2, 01.01.2018, pp. 9–20.
- Ciocan, Corneliu, *Eu, Luca și Chinezul în culisele media și a iubirii orientale*, în „Evenimentul Zilei”, 01.03.2000, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 28.01.2022.
- Ciocan, Corneliu, *Țara brânzei, țara abisului psihicului feminin*, în „Evenimentul Zilei”, 24.06.1999, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 22.01.2022.
- Constantin, Mircea, *Antologie de poezie canadiană*, în „Familia”, nr. 10, 01.10.1977, p. 2.
- Constantinescu, Codruț, *Luminile și umbrele vechii României*, în „Revista 22”, 12.09.2017, <https://revista22.ro/cultura/luminile-si-umbrele-vechii-romnii>, accesat în 18.08.2021.

- Constantinescu, Mariana, *Marea trăncăneală*, în „România literară”, nr. 28, 27.07.1994, p. 16.
- Constantinescu, Muguraș, *Despre vocea și anturajul traducătorului*, în „România literară”, nr. 18–19, 30.04.2021, p. 29.
- Cotruș, Ovidiu, *Aspecte ale poeziei din Quebec*, în „Secolul 20”, nr. 1, 1974, pp. 38–50.
- Cristea Grigorescu, Oana, *TIFS – doar majuscule*, în „Observator Cultural”, nr. 728, 26.06.2014, p. 21.
- Cristescu, Mariana, *Gilles Duguay. Despre magia unei regii serioase și sobre*, în „Cuvântul Liber”, nr. 130, 07.07.1998, p. 7.
- Cristofor, Ion, *Alexandre Aprimoz. Cânt solar*, în „Steaua”, nr. 9, 01.09.1987, p. 57.
- Cristofor, Ion, *Poeți canadieni*, în „Ateneu”, nr. 6, 16.01.1995, p. 12.
- Cristofor, Ion, *Poezia din Quebec*, în „Tribuna”, nr. 18, 06–12.05.1993, p. 6
- Daraian, Alina, *Riscul de a povesti*, în „Dilema Veche”, anul 6, nr. 287, 13.08.2009, p. 24.
- Doinaș, Ștefan Augustin, *Poeți din Quebec*, în „România literară”, nr. 38, 16.09.1976, p. 20.
- Dorion, Gilles, *Literatura din Québec: un nou chip*, în „Euphorion”, nr. 9–10/2003, p. 3.
- Dumitrescu, Cristina, *Cine nu riscă*, în „România literară”, nr. 1308, 16.07.1994, p. 10.
- Florea, Teodora, *Anatomia unui demers onest și scandalos – Sângele făgăduințelor*, în „Ziarul Metropolis”, <https://www.ziarulmetropolis.ro/anatomia-unui-demers-onest-si-scandalos-sangele-fagaduintelor/>, accesat în 18.09.2023.
- Flucșă, Daniela Maria, *O carte document, o mărturie a unei întâlniri romantice*, în „Evenimentul sibian”, nr. 1507, 27.07.1999, p. 8.
- Forget, Danielle, *Fragmente și evocări intertextuale în opera romanescă din Québec*, în „Euphorion”, nr. 9–10, 01.09.2003, p. 8.
- Gârbea, Horia, *Puzzle transoceanic*, în „România literară”, nr. 1–2, 2022, <https://romanaliterara.com/2022/01/puzzle-transoceanic/>, accesat în 07.02.2022.
- Gheorghe, Mircea, *Émile Nelligan și posteritatea lui*, în „Contemporanul”, nr. 9, 01.09.2018, p. 38.

- Gheorghe, Mircea, *Francofonia literară canadiană*, în „Contemporanul”, nr. 4, 01.04.2017, p. 37.
- Gorczyca, Mariana, *Corespondență de la Göteborg. Rumänien har ordet!*, în „Observator Cultural”, nr. 692, 27.09.2013, <https://www.observatorcultural.ro/articol/corespondenta-de-la-goteborg-rumanien-har-ordet-2/>, accesat în 11.01.2022.
- Grigorescu, Dan, *Poezia canadiană de limbă franceză*, în „Contemporanul”, nr. 7, 18.02.1977, p. 10.
- Grigorescu, Dan, *Poezie canadiană*, în „Contemporanul”, nr. 6, 05.02.1982, p. 11.
- Gruber, Iris, *Jacques Poulin și frumoasele povești simple ale scriiturii postmoderne*, în „Euphorion”, nr. 11–12, 01.09.2003, p. 9.
- Guy, Chantal, *Vive le Québec livre!*, în „La Presse”, 15.03.2018, <https://www.lapresse.ca/arts/livres/201803/15/01-5157460-vive-le-quebec-livre.php>, accesat în 05.05.2020.
- Halász, Anna, *Un gest de compasiune*, în „Scena”, nr. 9, 1999, https://biblioteca-digitala.ro/reviste/revista-scena/1999-9-scena_25.pdf, accesat în 05.10.2024.
- Herghelegiu, Corina, *Muzele orfane*, în „Teatrul azi”, nr. 9–10, 2004, pp. 158–159.
- Hulubei, Florin, *Proza. Felicia Mihali. Mica istorie*, în „Observator Cultural”, nr. 7, 11.04.2000, <https://www.observatorcultural.ro/articol/proza-felicia-mihali-mica-istorie/>, accesat în 10.01.2022.
- Hurezean, Gabriela, *Love story și presă de scandal*, în „Național”, 23.02.2000, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 22.01.2022.
- Hurezean, Gabriela, *Teribila călătorie a Feliciei Mihali în Țara brânzei*, în „Național”, 24.06.1999, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 21.01.2022.
- Ionescu, Dana, *Wajdi Mouawad: Rolul artistului e să pregătească pentru moarte*, în „Ziarul Metropolis”, 31.07.2023, <https://www.ziarulmetropolis.ro/wajdi-mouawad-rolul-artistului-e-sa-pregateasca-pentru-moarte/>, accesat în 16.09.2023.
- Ionică, Cristina, *Timpul (ne)supunerii*, în „România literară”, nr. 2, 16.01.2002, p. 4.
- Iosif, Mira, *Canada – note de drum*, în „Contemporanul”, nr. 40, 03.08.1980, p. 15.
- Iuga, Ion, *Ritmuri solare*, în „Luceafărul”, nr. 5, 30.01.1988, p. 8.

- Însurățelu, Marius, *Plictiseală în cinci timpi*, în „Cuvântul Liber”, nr. 130, 07.07.1998, p. 4.
- Jauss, Hans Robert, *Istoria literară ca provocare a științei literaturii* (traducere parțială de Andrei Corbea), în „Viața Românească”, nr. 10, 1980, pp. 155–176.
- Jișa, Simona, *Destinul românesc al Cumetrelor lui Michel Tremblay*, în „Vatra”, nr. 6, 2016, pp. 64–66, <https://revistavatra.org/2016/09/05/simona-jișa-destinul-romanesc-al-cumetrelor-lui-michel-tremblay/>, accesat în 19.10.2024.
- Koșa, Monika, *Explorarea sinelui: identitate și povestire în literatura canadiană*, în „Vatra”, nr. 16, 05.09.2016, <https://revistavatra.org/2016/09/05/monika-kosa-explorarea-sinelui-identitate-si-povestire-in-literatura-canadiana/>, accesat în 22.02.2022.
- Lambert, Vincent, *L'héritage ambigu de la Révolution tranquille. Entretien avec Michel Biron*, în „HistoireEngagée.ca”, 10.01.2017, <https://histoireengagee.ca/lheritage-ambigu-de-la-revolution-tranquille-entretien-avec-michel-biron/>, accesat în 12.01.2021.
- Lamothe, Arthur, *Ce e nou în cultura canadiană*, traducere de Ion Caraion, în „România literară”, nr. 40, 01.10.1970, p. 7.
- Lapointe, Martine Emmanuelle, *Construction et déconstruction d'une borne temporelle. L'année 1980* în „Tangence”, nr. 102, 2013, p. 79.
- Lemire, Maurice, *Autonomia literaturii de expresie franceză din Québec*, în „Euphorion”, nr. 9–10, 2003, pp. 4–5.
- Lica, Simona, *15 „cumetre” în recital pe scena Naționalului craiovean*, în „Cuvântul Libertății”, nr. 3462, 20.04.2001, p. 4.
- Lițoiu Munteanu, Milena, *ToRo FEST – un eveniment românesc de amploare la Toronto*, în „Observator Cultural”, nr. 942, 12.10.2018, p. 18.
- Louvot, Michel, *Poezia franceză contemporană*, în „Cronica”, nr. 65, 30.08.1969, p. 12.
- Lungeanu, Mihai, *În căutarea cuvintelor pierdute și regăsite la Sibiu*, în „Teatrul azi”, nr. 8–10, 18.01.2008, p. 66.
- Marcu, Luminița, *Felicia Mihali – romanele scrise în România*, în „România literară”, nr. 36, 11.09.2002, p. 6.
- Marinescu, Mirela, *Începe Festivalul Mondial de Poezie „Mihai Eminescu”*, în „Gazeta de Sud”, nr. 5936, 15.09.2014, p. 5.

- Militaru, Magdalena, „*Noi vă considerăm deja drept viitorii noștri aliați*”, în „România liberă”, nr. 2559, 26.08.1998, p. 5.
- Mignault, Alexandra, *10 constats sur la littérature québécoise en 2016*, în „Les Libraires”, nr. 97, 24.10.2016, <https://revue.leslibraires.ca/articles/litterature-quebecoise/10-constats-sur-la-litterature-quebecoise-en-2016/>, accesat în 06.05.2020.
- Mischie, Dana, „*Cubul și omul*”, în *deschiderea FNT. Hamlet / Collage sau cum se scurge visul în realitate*, în „Adevărul.ro”, 21.10.2017, <https://adevarul.ro/stil-de-viata/cultura/cubul-si-omul-in-deschiderea-fnt-1818333.html>, accesat în 21.10.2017.
- Mitchievici, Angelo, *Ex Oriente Incendiu*, în „România literară”, nr. 28, 15.07.2011, p. 19.
- Moiescu, Andi, *Anna Karenina în variantă actualizată*, în „Ziarul de Sibiu”, nr. 571, 01.03.2008, p. 10.
- Moiescu, Andi, *Anna Karenina în variantă actualizată*, în „Ziarul de Sibiu”, nr. 583, 23.06.2008, p. 10.
- Morariu, Mircea, *Cu rigoare de geometru*, în „Adevărul.ro”, 07.08.2022, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/cu-rigoare-de-geometru-1535619.html>, accesat în 04.11.2023.
- Morariu, Mircea, *Poeto-etica lui Wajdi Mouawad*, în „Adevărul.ro”, 04.10.2018, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/poeto-etica-lui-wajdi-mouawad-1894894.html>, accesat în 20.09.2023.
- Morariu, Mircea, *Poeto-etica lui Wajdi Mouawad*, în „Teatrul azi”, nr. 12, 01.12.2018, pp. 181–182.
- Morariu, Mircea, *Superbe, cutremurătoare amalgamuri*, în „Adevărul.ro”, 07.05.2018, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/superbe-cutremuratoare-amalgamuri-1862131.html>, accesat în 06.05.2024.
- Mudure, Mihaela, *Dinspre țara arțarilor*, în „Vatra”, nr. 16, 05.09.2016, <https://revistavatra.org/2016/09/05/dinspre-tara-artarilor/>, accesat în 21.02.2022.
- Nechit, Diana, *Radu Stanca and the Myth of Oedipus: Writings and Re-Writings*, în „Transilvania”, nr. 3, 01.03.2018, p. 5.
- Niță, Răzvana, *Personalități care și-au dominat epoca*, în „Cronica română”, nr. 2063, 26.10.1999, p. 9.

- Nistorescu, Laurențiu, *Festivalul Euroregional de Teatru, la a șaptea ediție*, în „Renașterea Bănățeană”, nr. 7321, 06.05.2014, p. 8.
- Novac, Fevronia, *Un os indigest în gâtul istoriei*, în „Observator Cultural”, nr. 562, 10.02.2011, pp. 16–17.
- Obreja, Silvia, *Înviere la Naționalul Târgumureșan*, în „Luceafărul”, nr. 38, 28.10.1998, p. 18.
- Olivotto, Alexandra, *Felicia Mihali: „Mă feresc de traducători când este vorba de limbile pe care le cunosc”*, în „Evenimentul Zilei”, 21.03.2011, <https://evz.ro/felicia-mihali-ma-feresc-de-traducatori-cand-este-vorba-de-limbile-pe-care-le-cunosc-924597.html>, accesat în 16.11.2021.
- Oprea, Ștefan, *Cinci piese canadiene*, în „Teatrul azi”, nr. 12, 01.12.2006, pp. 217–219.
- Ouellette, Fernand, *La mort vive*, traducere de Alina Ledeanu, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 150–154.
- Ouellette, Fernand, *Pornind de la Novalis*, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 144–149.
- Ouellette, Fernand, *Poezia în viața mea*, în „Secolul 20”, nr. 6–7, 1984, pp. 137–143.
- Papp, Doina, *Festivalul teatrelor francofone: identitate și globalizare*, în „Observator Cultural”, nr. 191, 21.10.2003, p. 20.
- Paraschivescu, Constantin, *Colibri de dragoste-ntre dinți*, în „Teatrul azi”, nr. 1–2, 01.01.2004, p. 103.
- Parhon, Ion, *Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu*, în „Teatrul azi”, nr. 10–11, 01.10.2018, pp. 10–16.
- Patureau, Mirella, *Carnet incomplet de note răzlețe*, în „Dilema Veche”, nr. 540, 19.06.2014, p. 18.
- Pavel, Corina, *Felicia Mihali. Eu socotesc exilul un mare câștig*, în „Formula As”, nr. 600, 2003, <http://arhiva.formula-as.ro/2003/600/lumea-romaneasca-24/scriitori-din-diaspora-4720>, accesat în 28.01.2022.
- Pavel, Corina, *Felicia Mihali. Și literatura naște vedete*, în „Formula As”, nr. 406, 2000, <http://arhiva.formula-as.ro/2000/406/lumea-romaneasca-24/lumea-romaneasca-1316>, accesat în 28.01.2022.
- Petraș, Irina, *Încăperile cu lambriuri*, în „Steaua”, nr. 10, 01.10.1992, p. 58.

- Pop, Elisabeta, *La Galați s-a râs mult...*, în „Teatrul azi”, nr. 1–2, 01.01.2003, p. 52.
- Popa, Constantin, *Aurul High-tec al Metropolitanului*, în „Teatrul azi”, nr. 11–12, 01.11.2010, p. 144.
- Popescu, Adrian, *Înțelegând zăpada*, în „Steaua”, nr. 4, 01.04.1978, pp. 52–53.
- Popescu, Adrian, *Pădurile Canadei*, în „Steaua”, nr. 7, 01.07.1977, p. 26.
- Porumbacu, Veronica, *Poezia canadiană*, în „Steaua”, nr. 1, 01.01.1964, pp. 120–126.
- Roman, Antoaneta, *Felicia Mihali: scriitoare celebră peste hotare anonimă în țara sa*, în „Revista Avantaje”, 22.05.2009, <https://www.avantaje.ro/articol/felicia-mihali-scriitoare-celebra-pestehotare-anonima-in-tara-sa-818019/2>, accesat în 23.01.2022.
- Romila, Adrian G., *România prin ochelarii unei soții americane*, în „România literară”, nr. 46, 04.11.2015, p. 6.
- Rotescu, Anca, *Ecouri de presă*, în „Observator Cultural”, nr. 209, 24.04.2004, p. 7.
- Sandu, Ileana, *O premieră absolută*, în „Cuvântul Liber”, nr. 120, 23.06.1998, p. 4.
- Sasu, Voichița-Maria, *L'exil heureux*, în „Euphorion”, nr. 11–12, 01.09.2003, p. 20.
- Simuț, Ion, *Ce s-a întâmplat cu literatura română*, în „România literară”, nr. 2, 2006, http://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/ce_s-a_ntmplat_cu_literatura_romn?caut=felicia%20Mihali, accesat în 28.01.2022.
- Stancu, Natalia, *Dramaturgi din Quebec la rădăcinile violenței și ale poeziei. „Muzele orfane”, un volum de teatru francofon de mare diversitate stilistică*, în „Curierul Național”, nr. 3961, 03.09.2004, p. 8.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Felicia Mihali: „Cărțile mele erau tot ce aveam mai important în bagajele de imigrant”*, în „Timpul”, nr. 10, 2010, <http://www.feliciamihali.com/www/interviews.html>, accesat în 13.01.2022.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Fețele nevăzute ale fricii*, în „România literară”, nr. 28, 17.07.2002, p. 28.
- Stoica, Oana, *Cum a reinventat Robert Lepage cubul Rubik*, în „Dilema Veche”, nr. 743, 17.05.2018, p. 19.
- Stoica, Oana, *În numele fiului*, în „Dilema Veche”, nr. 550, 28.08.2014, p. 17.
- Sârbu, Maria, *Lepage, Mironov și un „Hamlet/Collage” miraculos*, în „Festivalul Național de Teatru”, 18.10.2017.

- Sârbu, Maria, *Mari spectacole în deschiderea TIFS*, în „Jurnalul Național”, nr. 6402, 14.04.2014, p. 10.
- Șchiopu, Ursula, *Din poezia canadiană*, în „Contemporanul”, nr. 20, 14.05.1982, p. 16.
- Șchiopu, Ursula, *Gilles Hénault*, în „Contemporanul”, nr. 7, 12.09.1975, p. 9.
- Șchiopu, Ursula, *Mesaj poetic canadian*, în „Contemporanul”, nr. 50, 06.12.1974, p. 2.
- Ștefănescu, Alex, *Autori despre care ar trebui să se vorbească mai des*, în „România literară”, nr. 18, 2008,
http://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/autori_despre_care_ar_trebui_s_se_vorbeasc_mai_des?caut=felicia%20Mihali, accesat în 22.01.2022.
- Ștefănescu, Alex, *Un autor cinic*, în „România literară”, nr. 13, 2007,
http://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/un_autor_cinic?caut=felicia%20Mihali, accesat în 22.01.2022.
- Ștefănescu, Alex, *Un talent de 24 de carate*, în „România literară”, nr. 32, 1999,
http://arhiva.romanialiterara.com/index.pl/prozatori_tineri?caut=felicia%20Mihali, accesat în 22.01.2022.
- Ștefoi, Elena, *Romania: ancien history and new opportunities*, „Diplomat Magazine”, 6 iulie 2009, pp. 65-66, <https://issuu.com/diplomatonline.com/docs/summerdiplomat2009>, accesat în 13 septembrie 2021.
- Teodorescu, Virgil, *Petronela Negoșanu. O indubitabilă identitate – poeți canadieni de limba engleză*, în „Secolul 20”, nr. 7, 1975, p. 19.
- Terian, Andrei, *Istoria și preistoria literaturii române contemporane*, în dosarul coordonat de Ștefan Baghiu „Literatura contemporană, un termen umbrelă?”, [Revista „Cultura”](http://Revista_Cultura), SERIA A III-A, nr. 12 (567), 16 martie 2017,
<https://blog.revistacultura.ro/2017/07/04/literatura-contemporana-un-termen-umbrela-ii-dosar-coordonat-de-stefan-baghiu/>, consultat 15 mai 2021.
- Tremblay, Michel, *27 martie, Ziua Mondială a Teatrului*, în „România literară”, nr. 11, 27.03.2000, p. 21.
- Tremblay, Michel, *Message*, în „Scena”, anul 3, nr. 3, martie 2000, p. 37.
- Tudor, Ortansa, *Literaturile lumii*, în „Luceafărul”, nr. 8, 05.03.2003, p. 16.
- Udreanu, Andrei, *O literatură la dimensiunile unui nou continent*, în „România literară”, nr. 49, 19.02.1980, pp. 20–21.

- Urs, Luminița, *Héloïse sau iubirea malefică*, în „Tribuna”, nr. 18, 06–12.05.1993, p. 11.
- Vasilache, Simona, *Călătorii scrisului*, în „România literară”, nr. 27, 2009, http://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/cltorii_scrisului?caut=felicia%20Mihali, accesat în 28.01.2022.
- Vasile, Geo, *Din poezia canadiană*, în „Tribuna”, nr. 3, 15.03.1981, p. 10.
- Voinescu, Radu, *Timpul, vinovat de toate melancoliile...*, în „Revista Unu”, anul 8, nr. 9–10, 09.10.1997, p. 18.
- Voncu, Răzvan, *Efigia profesoarei*, în „România literară”, nr. 4, 2022, <https://romanaliterara.com/2022/02/efigia-profesoarei/>, accesat în 29.04.2022.
- Wolf, Irina, *Stagiunea teatrală vieneză: Voilà c'est fini!*, în „Teatrul azi”, nr. 8–10, 01.08.2009, p. 296.
- Zalis, Henri, *În pânza de păianjen a feminității*, în „Contemporanul”, 06.04.2000, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 22.01.2022.
- Ziarul de duminică, *Laurii Benjamin Fondane 2012*, în „Ziarul financiar”, 30.03.2012, <https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/laurii-benjamin-fondane-2012-de-ziarul-de-duminica-9447183>, accesat în 26.03.2023.
- Zubașcu, Ion, *Jurnalista Felicia Mihali debutează în forță cu un roman având ca subiect eșecul și solitudinea*, în „România liberă”, 29.06.1999, <http://www.feliciamihali.com/www/presse.html>, accesat în 22.01.2022.
- Zubașcu, Ion, *Singurătatea jurnalistului cultural*, în „România literară”, nr. 19, 2002, http://arhiva.romanaliterara.com/index.pl/singurtatea_jurnalistului_cultural?caut=felicia%20Mihali, accesat în 22.01.2022.

4. Documente de arhivă

- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 58/217/1964.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 72/217/1966.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 109/217/1968.

- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 169/217/1970.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1004, problema 20B, anul 1972 (Canada).
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1229/217/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1230/217/BR/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1232/217/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1236/217/T.H./1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1455/217/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1456/217/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1458/217/1973.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1242/217/1975.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1118/217/1976.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 1120/217/1976.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 681/217/1977.
- Arhiva Istorică a Ministerului Afacerilor Externe, Unitatea Arhive Diplomatice, București, Dosar nr. 688/217/1977.

5. Documente oficiale

- Memorandum de înțelegere din 3 iulie 1991 între Guvernul României și Guvernul Canadei privind cooperarea în domeniul culturii, învățămîntului și sportului, publicat în „Monitorul Oficial”, nr. 207, 09.10.1991.

6. Webografie

- ***, *À propos*, <https://editionshashtag.com/a-propos/>, accesat în 04.08.2025.
- ***, *Association d'Études Canadiennes en Europe Centrale*, <http://www.cecanstud.cz/index.php/fr/> accesat în 02.06.2022.
- ***, *Biographie*, <http://www.helenedorion.com/biographie/>, accesat în 20.04.2023.
- ***, *Bill 101*, în „Dictionary of Canadian Biography”, <https://www.biographi.ca/en/topics/topic-match-list.php?id=2225> accesat în 23.10.2022.
- ***, *Centrul de Studii Canadiene – Universitatea din București*, <https://engleza.ils.unibuc.ro/centrul-de-studii-canadiene/> accesat în 10.09.2021.
- ***, *Centrul de Studii Canadiene Iași*, <https://sites.google.com/site/csciasi/csc2> accesat în 17.09.2021.
- ***, *Claudine Bertrand*, <http://www.encre-vagabondes.com/rencontre/bertrand.htm>, accesat în 13.03.2023.
- ***, *Contemporan* în „DEX Online”, <https://dexonline.ro/definitie/contemporan/912178> accesat în 22.05.2021.
- ***, *COOLTURA din Canada: „A doua șansă pentru Adam”*, TVR (știri), 06.08.2021, http://stiri.tvr.ro/cooltura-din-canada--a-doua---ansa-pentru-adam--autoarea-felicia-mihali--jurnalist--romancier---i-profesoara--un-personaj-in-sine_889628.html#view, accesat în 11.01.2022.
- ***, *Elevii înscriși în învățămîntul preuniversitar, după studiul limbilor moderne în „INSSE – Tempo Online”*, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table> accesat în 03.05.2022.
- ***, *Festivalul Internațional de Poezie București, ediția a IX-a*, 11.05.2018, <https://www.observatorcultural.ro/articol/festivalul-international-de-poezie-bucuresti-editia-ix/>, accesat în 13.04.2023.
- ***, *Generația X. Felicia Mihali, scriitoare: Ce ar fi trebuit să mă determine să rămân în România a decis plecarea mea*, în „Digi24”, 24.05.2015, <https://www.digi24.ro/special/digi-portrete/generatia-x/generatia-x-felicia-mihali->

[scriitoare-ceea-ce-ar-fi-trebuit-sa-ma-determine-sa-raman-in-romania-a-decis-plecarea-mea-408306](#), accesat în 24.01.2022.

- ***, *Histoire du Canada* în „Canada.ca”, <https://www.canada.ca/fr/immigration-refugies-citoyennete/organisation/publications-guides/decouvrir-canada/lisez-ligne/histoire-canada.html> accesat în 06.03.2021.
- ***, *O nouă statuie a poetului Mihai Eminescu a fost dezvelită la Montreal* în „Accent Montreal”, 23.09.2019, <http://accentmontreal.com/o-noua-statuie-a-poetului-mihai-eminescu-a-fost-dezvelita-la-montreal-galerie-foto> accesat în 13.09.2021.
- ***, *Patru zile dedicate tinerilor regizori la cea de-a VI-a ediție a Festivalului Theater Networking Talents (TNT)*, în „Radio România Cultural”, 28.06.2024, <https://www.radioromaniacultural.ro/sectiuni-articole/muzica-dans-arte/patru-zile-dedicat-tinerilor-regizori-la-cea-de-a-vi-a-editie-a-festivalului-theater-networking-talents-tnt-2-5-iulie-2024-id44407.html>, accesat în 17.11.2024.
- ***, *Pierre Lavoine, Myriam Fontaine, Michel Tremblay*, <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/michel-tremblay#>, accesat în 04.05.2023.
- ***, *Rébellion des Patriotes* în „YouTube”, <https://www.youtube.com/watch?v=CI6EkD-5LZI> accesat în 17.03.2021.
- ***, *Recenzie. O noapte de dragoste la Iqaluit, de Felicia Mihali*, blogul literar „Potpourrio: Pădurea cu cărți”, 19.10.2023, <https://potpourrio.ro/recenzie-o-noapte-de-dragoste-la-iqaluit-felicia-mihali/>, accesat în 15.12.2023.
- ***, *Spectacole străine în Festivalul Național de Teatru*, în „Festivalul Național de Teatru”, 05.09.2017, <https://fnt.ro/2017/spectacole-str%C4%83ine-in-festivalul-na%C5%A3ional-de-teatru/>, accesat în 05.05.2024.
- ***, *Târgul de Carte Librex, 15–19 mai 2019, Palas Iași*, <https://www.laiasi.ro/targul-de-carte-librex-15-19-mai-2019-palas-iasi/>, accesat în 06.04.2023.
- ***, *Vive le Québec libre !* în „YouTube”, <https://www.youtube.com/watch?v=8H7s7gmF9Ng> accesat în 05.05.2020.
- Alexandrescu, Vlad, *Amfiteatrul tragic și judecata civică – Incendii*, în „LiterNet.ro”, 06.2016, <https://agenda.liternet.ro/articol/21492/Vlad-Alexandrescu/Amfiteatrul-tragic-si-judecata-civica-Incendii.html>, accesat în 17.09.2024.

- Digi24, *Generația X. Felicia Mihali, scriitoare...* (interviu/portret), 24.05.2015, <https://www.digi24.ro/special/digi-portrete/generatia-x/generatia-x-felicia-mihali-scriitoare-ceea-ce-ar-fi-trebuie-sa-ma-determine-sa-raman-in-romania-a-decis-plecarea-mea-408306>, accesat în 24.01.2022.
- Fundația Culturală „Camil Petrescu”, *Wajdi Mouawad – „Despre originea scrierii”* (*Litoral / Incendii / Păduri / Ceruri*), în „LiterNet.ro”, 18.10.2023, <https://atelier.liternet.ro/articol/44002/Wajdi-Mouawad-Sorin-Ghergut/Despre-originea-scrierii-Sangele-fagaduintelor-Litoral-Incendii-Paduri-Ceruri.html>, accesat în 29.11.2023.
- Fusu, Casiana, *Bigama – Felicia Mihali*, în „Cărțile Casianei”, 21.01.2023, <https://asasunt.eu/bigama-felicia-mihali/>, accesat în 11.03.2023.
- Guy, Chantal, *Vive le Québec livre!* în „La Presse”, 15.03.2018, <https://www.lapresse.ca/arts/livres/201803/15/01-5157460-vive-le-quebec-livre.php> accesat în 05.05.2020.
- Hulubei, Florin, *Proza. Felicia Mihali. Mica istorie*, în „Observator Cultural”, 11.04.2000, <https://www.observatorcultural.ro/articol/proza-felicia-mihali-mica-istorie/>, accesat în 10.01.2022.
- Lambert, Vincent, *L'héritage ambigu de la Révolution tranquille. Entretien avec Michel Biron*, în „HistoireEngagée.ca”, 10.01.2017, <https://histoireengagee.ca/lheritage-ambigu-de-la-revolution-tranquille-entretien-avec-michel-biron/>, accesat în 12.01.2021.
- Mignault, Alexandra, *10 constats sur la littérature québécoise en 2016* în „Les Libraires”, nr. 97, 24.10.2016, <https://revue.libraires.ca/articles/litterature-quebecoise/10-constats-sur-la-litterature-quebecoise-en-2016/> accesat în 06.05.2020.
- Mihali, Felicia, *Conversație conjugală*, în „Opt Motive”, nr. 42, 07.12.2020, <https://optmotive.ro/autor/felicia-mihali.html>, accesat în 04.12.2023.
- Ministerul Afacerilor Externe, *Marcarea a 50 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice la nivel de ambasadă între România și Canada*, Comunicat de presă, în „mae.ro”, 03.04.2017, <https://mae.ro/node/41275> accesat în 28.07.2021.
- Morariu, Mircea, *În serviciul francofoniei*, în „Contributors.ro”, 22.02.2022, 22.02.2023, <https://www.contributors.ro/in-serviciul-francofoniei/>, accesat în 29.04.2023.

- Morariu, Mircea, *Cu rigoare de geometru*, în „Adevărul.ro” 13.05.2014, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/cu-rigoare-de-geometru-1535619.html>, accesat în 04.11.2023.
- Morariu, Mircea, *Superbe, cutremurătoare amalgamuri*, în „Adevărul.ro”, 07.05.2018, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/superbe-cutremuratoare-amalgamuri-1862131.html>, accesat în 06.05.2024.
- Morin-Pelletier, Mélanie, *French Canada and the War (Canada)* în „1914-1918 Online. International Encyclopedia of the First World War”, 2014, <https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/french-canada-and-the-war-canada/> accesat în 06.01.2023.
- Nepveu, Pierre, *Nicole Brossard*, în „L’Encyclopédie canadienne”, <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/nicole-brossard>, accesat în 23.04.2023.
- Rapotan, Nona, *Despre Adam prin ochii Evei*, în „Bookhub”, 22.07.2021, <https://bookhub.ro/despre-adam-prin-ochii-evei/>, accesat în 06.12.2021.
- Rapotan, Nona, *Felicia Mihali: „România nu mă va părăsi niciodată, tot așa cum Canada se integrează perfect în viața și identitatea mea”* (interviu), în „Bookhub”, 27.07.2021, <https://bookhub.ro/interviu-felicia-mihali-bookhub/>, accesat în 26.01.2022.
- Rapotan, Nona, *Mă las dusă de poveste, acesta este stilul meu* (interviu), în „Bookhub”, 23.07.2023, <https://bookhub.ro/ma-las-dusa-de-poveste-acesta-este-stilul-meu-nona-rapotan-in-dialog-cu-felicia-mihali/>, accesat în 14.12.2023.
- Sârbu, Maria, *Lepage, Mironov și un „Hamlet/Collage” miraculos*, în „Festivalul Național de Teatru”, 18.10.2017, <https://fnt.ro/2017/lepage-mironov-si-un-hamlet-collage-miraculos/>, accesat în 05.05.2024.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Anne Hébert, Nebunii din Bassan*, în „Jupanu.ro”, 01.04.2021, <https://www.jupanu.ro/carte-film-si-tv/anne-hebert-nebunii-din-bassan-21257?amp>, accesat în 11.03.2023.
- Steiciuc, Elena-Brândușa, *Bigama – un roman despre condiția femeii moderne*, în „Jupanu.ro”, 27.10.2022, <https://www.jupanu.ro/carte-film-si-tv/bigama-un-roman-despre-conditia-femeii-moderne-27624>, accesat în 09.03.2023.
- Stăvaru, Viorica, *Lunga noapte arctică*, în „Bookhub”, 28.08.2023, <https://bookhub.ro/lunga-noapte-arctica/>, accesat în 15.12.2023.

- Uniunea Scriitorilor din România, *In memoriam Irina Mihaela Bădescu*, <https://uniuneascrititorilor.ro/2019-04-22-in-memori-am-irina-mihaela-badescu> accesat în 29.04.2022.
- Zeca Buzura, Daniela, *Felicia Mihali*, emisiunea „Mic dejun cu un campion”, TVR1, 23.10.2021, <https://www.youtube.com/watch?v=XZnzha8VXyo>, accesat în 15.12.2023.
- Zorojanu, Călin, *Felicia Mihali, Față în față – invitată scriitoarea Felicia Mihali*, în „Clasic Radio”, <https://www.clasicradio.ro/fata-in-fata-invitata-scriitoarea-felicia-mihali/>, accesat în 13.12.2023.